

Desen de G. Pondopoulo

SCHIȚĂ

Făclia și orele

Într-o casă trăiau, în afară de locatarii ei, încă două personaje. Două frumoase bibelouri de metal: o balerină de argint, într-un singur picior, cu un ceas foarte mic implântat în piept și un tinăr de bronz, care ținea sus o făclie cu un bec electric.

Cum rămăneau singuri, tinărul și balerina începeau să stea de vorbă. Tinărul era fermecat de balerina, pe care o compara cînd cu un fluture, cînd cu vîntul ușor de primăvară și-i făcea adesea declarații de dragoste. Dar balerina îl privea disprețuitor și-i răspundea mereu același lucru

— Ce curios ești! Dacă ai fi avut inimă, poate că m-aș fi îndrăgostit de tine. Dar n-ai suflet. Taci o clipă! Ascultă!

Și în clipele acelea de tăcere, se auzeau limpede bătăile ușoare ale ceasului din pieptul balerinei:

— Tic-tac... tic-tac... tic-tac...

Inima tinărului nu se auzea

— Ei și, îi spunea el, nu oricine poate să-și arate sentimentele pe față. Dar te rog să mă crezi că te iubesc foarte mult.

— Nu, nu, nu! Taci! Taci! ciripea balerina. Dragostea cere să-ți mărturisești sentimentele cu glas tare. Eu vreau să fiu iubită și de aceea n-am să te iubesc niciodată.

— Nu face nimic, suspina cu amărăciune tinărul. Sint bucuros măcar că am să te pot lumina toată viața.

— Ce plăcere! Ce plăcere! Dar eu tot n-am să te iubesc niciodată!

Într-o zi, stăpînul bibelourilor plecă undeva și, distrat, uită să stingă lumina, din care cauză făclia nu conținea să ardă ziua și noaptea.

— Vezi, eu mă țin de cuvînt, spuse tinărul. Acum te luminez mereu, ziua și noaptea.

— Cum dorești! Cum dorești! șopti balerina.

Și nu-și imagina de fel că, peste cîteva ore, arcul ceasornicului care-i bătea în piept avea să se destindă și inima să-i stea în loc. Dar așa se întâmplă. Inimioara începu să-i bată tot mai slab. Și deodată își dădu seama că era gata să moară, că peste cîteva clipe bătăile inimii n-aveau să se mai audă.

— Vai, mi-e teamă, mor, murmură ea. Auzind-o, tinărul se îngrozi și începu s-o lumineze mai puternic cu făclia. Dar nici aceasta, se înțelege, nu fu de folos balerinei. Inima îi bătea tot mai încet, era pe moarte. Și, deodată, tinărul auzi ceea ce dorise atîta vreme, cu atîta dor.

— Da, da, iubesc, iubesc... spunea balerina. Își dădea seama că moare și ar fi vrut tare mult să iubească măcar o dată. Căci e atît de trist să mori fără să fi iubit măcar o dată în viață. Și începu să-și mărturisească dragostea în cuvinte pline de căldură și lumină, în cuvinte pe care nu le folosise niciodată.

— Dar de ce așa de tîrziu?! strigă deznădăjduit tinărul. Cum am să pot trăi acum, fără tine? Ce rost are să te luminez veșnic, dacă ai să fii moartă?

— Mor, șopti balerina. Inima o să-mi bată de cîteva ori și apoi în pieptul meu o să se astearnă tăcerea.

Și, într-adevăr, se mai auziră cîteva bătăi și apoi tăcerea se așternu în jur. Ori-cît o strigă tinărul, ori-cît o lumina cu făclia, balerina rămase neînsuflețită iar pentru el începură niște zile grele, de o neînsuflețită tristețe. Trăia cu un singur gînd: că balerina îl iubise totuși și repeta mereu cuvintele pe care i le șoptise în ultima ei clipă. Dar într-o zi, tăcerea de

gheață îl duse pe culmile deznădejdie. Nu mai rezistă, mîna în care ținea strîns făclia tremură și lumina se stîns.

Trecu așa multă vreme, după care stăpînul se înapoie acasă. Era vesel și ars de soare. O dată cu el veni și o femeie frumoasă. Începu să se învîrtească priu odaie și se opri lângă balerina.

— Astea sînt bibelourile mele cele mai dragi, îi explică stăpînul casei, arătîndu-i balerina și lampa de birou, cu tinărul de bronz ce ținea într-o mînă făclia. Dar în lipsa mea, continuă el, ceasul s-a oprit și becul s-a ars.

Scoase din sertar un bec nou și-l schimbă pe cel vechi iar din buzunar o cheie cu care răsuci arcul ceasornicului.

După care plecă amîndoi în oraș.

— Dar ce se întîmplă? Parcă am înviat. Trăiesc! strigă balerina.

— Sint fericit, îi răspunse bucuros tinărul. Dacă ai ști ce greu mi-a fost fără tine. Așa de greu, că am stins făclia.

— Ei, dar nu mă mai interesează! Trăiesc! Sint fericit! Și nu mai am nevoie de nimic.

— Dar mă iubești, nu-i așa? întrebă tinărul. Mi-ai spus cu limbă de moarte că mă iubești.

— Ei, cite nu spune omul cînd e pe patul de moarte! îi răspunse balerina.

Serghei Voronin

PESTE HOTARE

Limba rusă în Japonia

Unul din cele mai mari ziare din Japonia, ziarul „Asahi”, a organizat recent un concurs de limba rusă. La ultimă etapă a concursului au luat parte cîteva șute de concurenți.

Președintele juriului, Iositaro Iokemura, profesor la universitatea „Vaseda”, i-a felicitat pe toți concurenții și, în mod special, pe cei care luau parte la ultima fază a concursului. Profesorul Iokemura a amintit că concursul din vara aceasta, care s-a bucurat de un mare succes, este al doilea de acest fel organizat în Japonia. El a subliniat însemnătatea studierii limbii ruse, limbă în care au fost scrise atîtea capodopere ale literaturii universale și care joacă un rol tot mai important printre limbile contemporane de largă circulație.

Concursul a fost cîștigat de studenta Institutului de limbă rusă de pe lângă „Asociația Japonia-U.R.S.S.”, Iutaka Isidzima și de studentul universității Sfînta Sofia din Tokio, Iasuo Koidzumi. Premiul întîi, oferit de ziarul „Asahi” și de ambasada U.R.S.S. în Japonia, constă dintr-o călătorie în Uniunea Sovietică.

Un premiu al Academiei Franceze

Academia Franceză decernează anual un premiu pentru cea mai bună traducere care îmbogățește literatura de limbă franceză cu o operă a literaturii universale. Premiul Lenglois al Academiei Franceze

pe 1965 a fost conferit medicului psihiatru Serghei Tuladze, din R.S.S. Gruzină, pentru traducerea în limba franceză a poemului „Viteazul în piele de tigru” de Șota Rustaveli.

În scrisoarea de felicitare trimisă traducătorului gruzin de secretarul Academiei, acesta subliniază semnificația premiei. Opera lui Rustaveli este cunoscută în Franța de foarte multă vreme, dar traduceri mai vechi au fost făcute în proză și din această cauză dădeau o imagine palidă a originalului.

După părerea specialiștilor, Tuladze și-a văzut eforturile încununat de un succes deplin. Traducerea a fost publicată de marea editură pariziană „Gallimard”

ANIVERSĂRI

Vera Inber

la 75 de ani

Numele Verei Inber a devenit cunoscut în țara noastră imediat după război și în legătură cu asediul Leningradului, căruia scriitoarea i-a consacrat cea mai mare parte a creației ei din acei ani. „Meridianul din Pulkovo” și „Jurnalul” asediului s-au impus de la început atenției cititorilor. Ele aduceau mesajul impresionant al orașului care a rezistat eroic în fața atacurilor hitleriste, care și-a transformat fiecare stradă și fiecare casă într-o cetate inexpugnabilă. Această rezistență uimitoare, spuneau versurile Verei Inber, a fost o victorie a spiritului de libertate care i-a însuflețit pe leningradeni, o victorie a conștiințelor ultragiate de ciurma brună, dobîndită în pofida superiorității numerice și în armament de care dispunea dușmanul.

Născută în 1890, pe țărmul Mării Negre, la Odesa, activitatea creatoare a Verei Inber a început încă înainte de Revoluție. A publicat primele versuri în 1911, după care, la scurte intervale, au urmat cîteva volume de poezii. După Revoluție, creația Verei Inber a cunoscut un nou impuls.

Deși poeta și-a petrecut o bună parte din viață pe malurile Nevei, poezia Verei Inber rămîne mereu pătrunsă de suflul cald al țărmurilor sudice unde s-a născut. Emotivitatea lirismului ei este dublată adesea, de o notă calmă de luciditate, calitate pe care le-a pus, pe de-a întregul, în slujba ideilor nobile ale socialismului.

Z. I.

VITRINA

Timp legendar

După un roman de pură narațiune obiectivă, Elighi Stavski e prezent în paginile revistei „Iunosti” (Nr. 6/1965) cu o povestire impregnată de o poezie autentică, cuceritoare prin spontaneitatea ei.

„Acasă” narează peripecțiile unor foarte tineri prieteni, aflați încă pe băncile școlii medii, dar pe piepturile cărora strălucesc însemnele celor care au participat

la apărarea Leningradului. De aceea, Ghenka și Vilka, cu toate că nu numără la un loc decît ceva peste treizeci de ani sau poate nici atît, au o biografie bogată, plină de întîmplări aspre și tragice. Ghenka, de pildă, a urmărit cu privirile coplesite de groază agonia mamei sale, o agonie prelungită de chinurile foamei. Singur cu ea în cameră avea să asiste la sfîrșitul ființei ce îi veghease existența, aflînd astfel sensul concret al cuvîntului moarte. Apoi, vecinii l-au introdus în familia lor, unde leagă o strînsă prietenie cu Vilka, chiar dacă atitudinile ocrotitoare ale acestuia îl irită uneori.

Remarcabilă și semnificativă în povestirea lui Stavski este atmosfera de legendă cu care înconjoară timpul narațiunii. Peripecțiile celor doi prieteni plecați în lume după lunga blocadă a Leningradului se desfășoară în lunile de după terminarea războiului. Și, așa cum știam și din alte povestiri consacrate aceleiași perioade, teritoriul Uniunii Sovietice ce fusese ocupat de fasciști e încă o rană vie, cu așezările omenești ce se ivesc greu dintre ruine, cu lipsurile de tot felul, cu suferințele încă proaspete, ce grevează existența fiecărui cetățean sovietic. Stavski nu insistă asupra amănuntelor, pe care le presupune cunoscute din paginile literaturii consacrate acestei perioade și cu foarte că de atunci n-au trecut decît douăzeci de ani, el își permite, cu bune rezultate artistice, să ne vorbească despre întîmplările eroilor săi într-o modalitate de legendă. Peregrinările lui Vilka și Ghenka prin orașele devastate capătă proporții de basm, foamea lor, goana lor după pline se împregnează de valori simbolice convingătoare. Pămîntul acesta prîjolit de ura bestială a hitleriștilor, așteaptă o nouă genză pentru a reveni la viață, cu lacrimile și sudoarea ce-o însoțesc de obicei. Vilka și Ghenka întîlnesc mereu în calea lor gesturi simple și autentice de solidaritate omenească și chiar dacă pașii le sînt încă șovăielnici, ei pot privi cu încredere ziua de astăzi și cu optimism existența lor în viitor.

V. E.

INTERVIU

Primii absolvenți

Pe lângă Casa scriitorilor sovietici din Moscova funcționează o universitate populară, cu un program neobișnuit. La această universitate, cu durata de studii de trei ani, se predau noțiuni fundamentale de măiestrie literară.

De curînd, a absolvit cursurile universității prima promoție de 700 de studenți. Cu acest prilej „Literaturnaia Gazeta” a luat un interviu scriitorului V. Ozerov, președintele Consiliului științific al universității, din care spicuim următoarele:

„Scriitorii din Moscova au invitat la această universitate pe cei care iubesc cartea și doresc să ia parte la munca de popularizare a literaturii. Printre cei 700 de auditori se afla un mare număr de propagandiști, bibliotecari din fabrici și uzine, învățători, difuzori de carte. Noi am vrut să le lărgim cunoștințele despre literatură, să-i ajutăm să aprofundeze caracteristicile muncii scriitoricești. Lecțiile propriu-zise au alternat cu discutarea ultimelor cărți apărute și cu nenumărate întîlniri cu scriitorii.

Lecțiile au fost ținute de critici și istorici literari, care și-au propus să-i familiarizeze pe auditori cu problemele literaturii contemporane, cu teoria și istoria literaturii. În program au fost incluse circa 50 de teme, ca de pildă: realismul socialist, influența reciprocă a literaturilor naționale, eroul și idealul, căile de dezvoltare ale literaturii de peste hotare, rezultatele și sarcinile studierii creației lui Lev Tolstoi, Dostoievski, Gorki, Maiakovski, Șolohov.

În afara programului de lecții, studenții s-au întîlnit cu sute de scriitori, printre care P. Antokolski, M. Aligher, S. Antonov, V. Inber, L. Kassil și alții”.

cartea

EXPOZIȚII

Douăzeci de țări și aproape o mie de firme

Pitorescul parc Sokolniki din Moscova a devenit o gazdă tradițională pentru expoziții. Începând de la 11 septembrie el va găzdui, timp de 15 zile, o expoziție internațională de produse chimice la care vor participa peste douăzeci de țări și aproape o mie de firme și întreprinderi chimice — din Anglia până în Japonia și din Finlanda până în Italia.

În momentul de față parcul este un adevărat șantier. Dat fiind că e vorba de cea mai mare expoziție străină din câte s-au deschis până acum în U.R.S.S., s-a hotărât afectarea unor suprafețe suplimentare pentru construirea de noi pavilioane. Pentru ca parcul, cu splendidul său masiv verde, să nu aibă totuși de suferit, amenajarea noilor pavilioane se face pe fișile asfaltate din preajma construcțiilor existente. Din cei 50.000 de metri pătrați cât vor ocupa pavilioanele, 7.000 de metri sînt rezervați Uniunii Sovietice.

Într-o sală ovală, cu 600 de locuri, special construită, vor putea fi vizionate filme și se vor organiza întîlniri și conferințe consacrate celor mai noi realizări ale chimiei moderne, utilizării ei în industrie, construcții, agricultură etc. Iar într-o clădire cu două etaje, din beton, metal și sticlă, care a început să fie înălțată lângă intrarea principală a parcului, se vor întîlni reprezentanții diverselor organizații și firme participante la expoziția internațională de chimie pentru a încheia tranzacții sau a face schimb de informații; la parter vor fi amenajate o sală de primire, încăperi pentru presă și secretariatul expoziției și o sală de cinematograful cu 150 de locuri; tratativele comerciale vor fi purtate în birourile de la etaj.

Întrucît încăperile de la parter sînt despărțite prin pereți mobili, ele vor putea fi transformate rapid într-o singură sală de circa 700 de metri pătrați, în care se vor putea organiza manifestări cu un caracter foarte variat.

CONSTRUCȚII

Un bulevard pe Volga

Zilele trecute a fost inaugurat podul pentru automobile care va lega, peste Volga, orașele Saratov și Engels. Cu o lungime de 2.800 metri, noul pod este una dintre cele mai mari construcții de acest fel din Europa. Pionierul care s-ar încumeta să-l parcurgă ar avea nevoie de cel puțin 40 de minute.

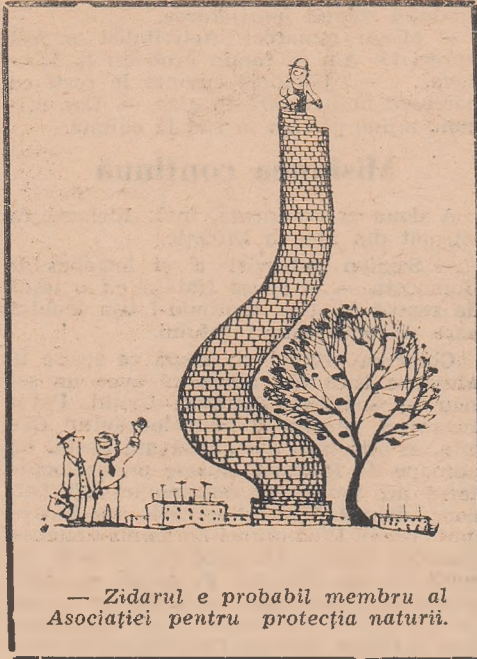
Podul a fost construit în întregime din beton armat. Constructorii au împlinit în albia fluviului 39 de piloni și au montat un mare număr de tabliere de cîte 70 de metri. Dar aceasta n-a îngreunat cituși de puțin navigația pe marele fluviu. Giganticele blocuri pentru tabliere au fost fabricate pe un poligon de pe mal și transportate la destinație cu pontoane pîternice.

Construcție originală și, am putea spune, neobișnuită în privința metodelor de lucru, podul de la Saratov a însemnat un examen greu. Pilonul nr. 9 a întîlnit, de pildă, în solul în care urma să se înfigă adine, roci atât de dure încît rezistau chiar

turboburelor. Împotriva acestor roci au fost folosite proiectile cu efect directiv.

Acum, despre toate acestea se vorbește la trecut. Pe pod trec într-un șir neîntrerupt convoaie de autocamioane cu cereale din regiunea Volgăi, care se vor înapoia cu utilaje și produse industriale.

Insemnătatea economică a podului rezultă limpede din această declarație a conducătorului șantierului, făcută cu ocazia inaugurării: „Orașul Engels reprezintă marea chimic. Regiunea de pe celălalt mal înseamnă belșug de cereale. Legătura dintre malul stîng și centrul Rusiei este de o covârșitoare însemnătate. Pînă acum ea se realiza pe calea ferată sau cu șlepurii. Aceasta cerea mult timp; șlepurile transportau automobilele de pe un mal pe celălalt în cel puțin două ore. Calculele prealabile făcute de specialiști au arătat că cheltuielile pentru construcția noului pod vor fi amortizate în numai cinci ani”.

— Zidarul e probabil membru al Asociației pentru protecția naturii.

INDUSTRIA ALIMENTARĂ

Lapte cu adaus de fulger

Dacă într-un lichid se realizează la intervale foarte mici o serie de descărcări electrice cu impulsuri, el va fi străbătut de un torent de fulgere artificiale. Forța astfel născută poate să distrugă legăturile intermoleculare ale unor substanțe. În ultimul timp, în Uniunea Sovietică acest fenomen este folosit ca metodă de prelucrare a produselor alimentare. Ideea s-a născut la Institutul de tehnologie a industriei cărnii și laptelui din Moscova.

După cum se știe, laptele este o plasmă în care se află în suspensie o sumedenie de globule de grăsime, pînă la patru miliarde pe centimetru cub. „Tratîndu-l” cu fulger artificial, specialiștii de la institutul moscovit obțin la alegere două efecte opuse: fie de fărîmîțare a globulelor de grăsime, fie dimpotrivă, de grupare a lor. Ambele efecte sînt la fel de prețuite în industria alimentară deoarece accelerează procesul de producție și duc la ieftinirea multor alimente importante. Gruparea globulelor de grăsime îngăduie, de pildă, să se reducă de zeci de ori durata de „baterie” a untului, fărîmîțarea lor transformă laptele într-o emulsie extrem de uniformă, cu gust plăcut și care nu se alterează.

Același fulger artificial oferă o metodă foarte convenabilă de extragere a grăsimii, conținută în oase — cele cîteva procedee de prelucrare a oaselor folosite pînă acum

permiteau să se extragă numai o treime din cantitatea de grăsime. Iar în perspectivă, fulgerului îmblînzit i se deschid posibilități și mai ademenitoare: aplicat lichiorului, el îl va „îmbătrîni” nu în cîteva ani ci de-a dreptul fulgerător, în numai zece minute. Specialiștii degustători au numai cuvinte de laudă despre lichiorul tratat cu fulger.

În sfîrșit o ultimă realizare a institutului amintit: automatul „AKP-240” pentru prepararea cîrnașilor. Aparatul folosește ca sursă de energie razele infraroșii.

INDUSTRIA OPTICĂ

Greșelile sînt excluse

În ultimul timp, industria sovietică de aparate foto și de filmat a dat la iveală cîteva noi produse, care se caracterizează printr-o remarcabilă precizie și prin automatizarea unei părți sau a totalității operațiilor.

Astfel fotoaparatură „Kiev-10” se adresează, prin calitățile sale, nu numai amatorilor ci și marilor exigențe ale profesioniștilor. Aparatură stabilește în mod automat deschiderea diafragmei și timpul de expunere, al cărui registru se întinde de la una pînă la a mia parte dintr-o secundă.

Dar nici începătorii nu sînt uitați. Printre așa numitele „semiformate” se numără și tipul „Ceika”: el folosește rolfilme obișnuite, scofînd însă poze de dimensiunea 18/24 milimetri, ceea ce îi permite să obțină 72 de cadre dintr-un rolfilm de 1,6 metri. Obiectivul cu focar de 28 mm. și lentilă 1:2,8 îi creează condițiile necesare pentru a da imagini de o calitate mai mult decît satisfăcătoare. Timpul de expunere merge de la 1 pînă la 1/250 secunde. Telemetrul încorporat poartă indicativele „portret”, „grup” și „peisaj”, ceea ce înlesnește debutantului luarea corectă a primelor sale fotografii. Dimensiunile mici fac din „Ceika” un veritabil aparat de buzunar.

De mare succes alit în U.R.S.S. cît și la export se bucură camera de filmat „Sport” înzestrată cu expunometrul „EKS-2” care înlătură în mod automat toate eventualele greșeli în materie de sub și supra-expunere.

TURISM

Gilbert François și alții

O nouă tradiție turistică a luat naștere la începutul acestui an cînd vînătorul francez Gilbert François, cucerind taiga siberiană în preajma lacului Baikal, a împrușcat un splendid exemplar de urs brun de 200 de kilograme. Trofeul s-a dovedit stimulator; de atunci mulți oaspeți străini au urmat exemplul lui François ducînd în patria lor, după o raită în bătrînele păduri de dincolo de Urali, blăniuri, coarne, colți și alte mărturii ale isprăvilor lor cinegetice.

Pescarii nu s-au lăsat nici ei mai prejos. Fluviul Angara și lacul Bratsk, creat o dată cu hidrocentrala cu același nume, au și primit primele loturi de turiști care, înarmați cu undița, nu mai conțeneau să

se minuneze de imensa bogăție de pește a apelor Siberiei. Filiala siberiană a organizației „Inturist” le oferă și frumoase plimbări pe motonave cu aripi subacvatice în golful Pesceanaia, renumit prin întinderea plajelor și prin pitorescul peisajului dominat de stînci sălbatice și de pini „pe picioroange”, rămuroși doar aproape de vîrf.

Pentru vînători, sînt amenajate, în plină natură, locuri de popas, corturi și cabane iar seara focuri de tabără în jurul cărora poveștile vînătorești, depănate pe indelete, au o savoare deosebită. De aici, a doua zi dis-de-dimineață vajnicii vînători se afundă tot mai departe în taiga, precedați de o ceată de siberieni get-beget care depistează urmele urșilor și ale cerbilor, eroice poteci prin hățșuri, într-un cuvînt fac tot ce se cade să facă o gazdă primioare, pentru ca oaspeții să-și amintească nu numai de bogăția vînătorului, nu numai de frumusețea taigalei, ci și de tradiționala ospitalitate a siberienilor.

VINICULTURA

Concurs internațional

Șase sute de producători, organizații și companii vinicole din patruzeci de țări au fost invitate să participe la concursul internațional de vinuri, șampanie și coniacuri care se va desfășura pentru prima oară în Uniunea Sovietică, în cursul lunii septembrie.

Pînă acum și-au anunțat participarea vinicultorii din Franța, Italia, Austria, Spania, Australia, Chile, Uruguay, Republica Federală Germană, Maroc, Canada, Algeria, țările socialiste din Europa și alte țări. Uniunea Sovietică va concura cu 300

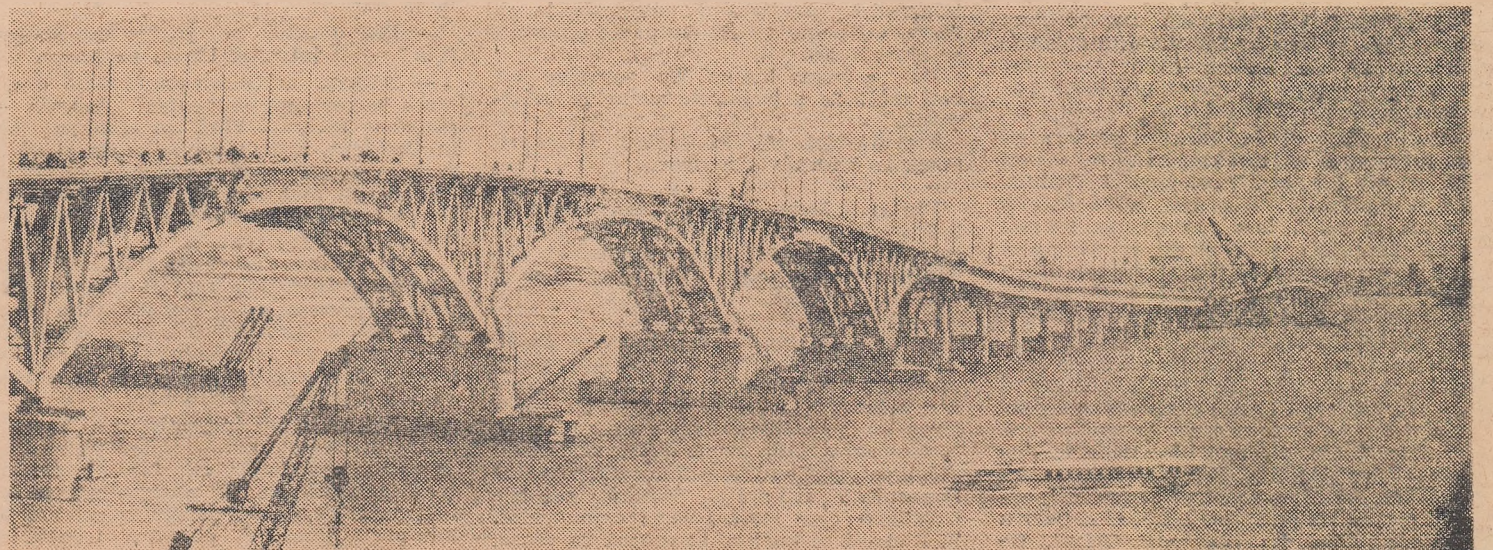
Viitori concurenți...

de mostre, din toate regiunile vinicole ale țării.

Participanții au dreptul să prezinte un număr nelimitat de mostre; pentru fiecare mostră trebuie să înfățișeze în mod obligatoriu cel puțin cîte 12 sticle de vin și șampanie și șase sticle de coniac.

Concursul va avea loc la Tbilisi, capitala R.S.S. Gruzine, ale cărei vinuri se bucură de o bine meritată notorietate și peste hotarele Uniunii Sovietice. Se știe că în această republică vinicultura are tradiții seculare.

Concurenții și oaspeții vor putea lua de asemenea, cunoștință în mod amănunțit de tehnologia viniculturii în U.R.S.S., vor vizita vii, întreprinderi și instituții de cercetare.

Dr. Richard Sorge

MISIUNE SPECIALĂ: BERLIN-TOKIO

(XII)

În 1933, Richard Sorge, lucrător în serviciul de informații sovietic, este rechemat de la Șanghai la Moscova spre a i se încredința o nouă misiune, mult mai primejdioasă și anume aceea de a se stabili la Tokio în calitate de corespondent al unui ziar hitlerist.

În prealabil, însă, șefii săi hotărăsc ca Richard Sorge să petreacă o vreme în Germania, spre a câștiga încrederea autorităților naziste.

În septembrie 1933, Sorge ajunge în Japonia și începe să stabilească legături și să înfrunte primele primejdii. În urma unei activități asidue, perseverente izbutește să-și creeze faima de cel mai bun corespondent german din Japonia.

(Urmare din nr. trecut)

Clupele de nostalgie deveneau din ce în ce mai dese. E un sentiment pe care-l încearcă toți cei ce se află mult timp departe de patrie. Dar el e și mai apăsător când nu ai cui împărtăși durerea. Căci Richard nu-și putea deschide sufletul nici chiar în fața prietenilor. Știa foarte bine că nici lor nu le era mai ușor. Iar el, ca conducător, trebuia să-i încurajeze.

Grupul „Ramzai” desfășura o activitate susținută. Fiecare membru avea o sferă de activitate bine delimitată.

Branko Vukelici era un „om de-al casei” la multe ambasade. Nu era numai corespondent al ziarului „Politika” din Belgrad și al revistei pariziene „La Vie”, ci dădea o mână de ajutor și conducătorului filialei unei agenții telegrafice franceze, ceea ce-i ușura accesul în birourile unor oameni politici influenți.

Chiar cu prilejul primei întâlniri pe care o avusese cu Branko la Tokio, Richard îi spusese:

— Misiunea ta este să afli cum vor evolua relațiile dintre Japonia, Statele Unite și Anglia. Bătrînul m-a prevenit că Japonia ar putea încerca să atace Uniunea Sovietică cu sprijinul acestor țări.

Katea.

Mulțumită relațiilor pe care le avea la diverse ambasade, Branko afla punctele de vedere ale ambasadorilor americani, francezi și englezi în multe probleme importante de politică externă.

Cu Hozumi Ozaki, Richard prefera să se întâlnească cât mai rar, ca să nu atragă pe urmele lui agenții colonelului Nomura. La o conferință de presă, într-o lojă la teatru, pe plajă, la o recepție, un schimb fulgerător de cuvinte și din nou o pauză de câteva săptămâni. După fiecare întâlnire, Richard nutrea tot mai mult respect față de ajutorul său voluntar și prieten credincios.

Hozumi era membru al unui grup special de cercetări de pe lângă ziarul „Asahi”. Grupul studia problemele Extremului Orient și avea acces la multe surse oficiale. Ozaki știa mai bine decât oricine că politica Japoniei față de China avea o însemnătate extrem de mare nu numai pentru Uniunea Sovietică, ci și pentru toată situația din Extremul Orient. De aceea îl ținea la curent pe Richard cu toate subtilitățile relațiilor nipono-chineze,

completând în felul acesta informațiile pe care Sorge le putea obține de la ambasada germană și din alte surse.

— Aș fi foarte fericit dacă te-aș putea numi deschis cel mai bun prieten — îi mărturisise odată Richard lui Ozaki. Poate că va veni timpul...

Pe la mijlocul lui decembrie, ziarul „Japanese Advertiser” anunță că un colecționar amator dorea să cumpere gravuri „Ukiuoe”. Curînd, la redacție se prezentă un tânăr pictor care se oferise să aducă niște gravuri. Iar peste câteva zile pictorul și colecționarul se întâlniră în biroul șefului secției de publicitate a ziarului. Colecționarul se adînci în studierea gravurilor, executate cu multă măiestrie în tradiționalul stil japonez. Apoi, dădu de o parte gravurile și-și aținti privirea asupra pictorului.

— Ați avea ceva împotriva dacă nu v-aș plăti cu yenii, ci cu dolari?

— Cum doriți, domnule.

Colecționarul scoase din buzunar bani. — Să vă dau restul — spusese pictorul, scoțînd la rîndu-i o bancnotă. După ce aruncă o privire pe seria bancnotei, își dădu seama că era cu numai o cifră mai mare decît seria de pe bancnota colecționarului. Apoi colecționarul, respectiv Branko Vukelici, coborî împreună cu pictorul. În felul acesta intră în grupul „Ramzai” cel de al patrulea agent, energicul și talentatul Yotoku Miiaghi.

Pictorul generalilor

Ce fel de informații, importante pentru dezlegarea răspunsului la întrebările puse de Bătrîn, putea furniza tînărul pictor?

— Dumneata trebuie să te specializezi exclusiv în portrete de militari — îi spusese Richard, fixîndu-i misiunea pe care o avea de îndeplinit. Esențialul e să te perfecționezi în pictarea de ordine și eghilete.

Și Miiaghi dobindi, într-adevăr, curînd faima de mare meșter în pictarea de ordine și eghilete. Și care general, pozînd zi de zi în fața sevaletului, nu-și dezlega limba în această atmosferă neobișnuită pentru el, nu spunea vrute și nevrute? Fie chiar și numai fleacuri! Dar un cuvînt de la unul, o frază de la altul... Într-o zi un general din divizia de gardă imperială, a doua zi un amiral din flota militară, a treia zi un ofițer de la marele stat major sau de la direcția jandarmeriei... Cu fiecare zi ce trecea pictorul Miiaghi se descurca tot mai bine în problemele armatei japoneze, afla tot mai multe amănunte despre planurile ei, făcea noi cunoștințe.

Sorge primea informații din cele mai diverse surse. Fapte, fapte, fapte... Trebuia să le culegă, să le sistematizeze și să le evalueze. Moscova avea nevoie de o analiză bine argumentată, de un răspuns precis la o problemă cu mai multe necunoscute. Informațiile erau transmise la Centru de radiotelegrafist Bernhard al cincilea membru al grupului „Ramzai”. Și mereu veneau sarcini noi, însoțite de câteva cuvinte încurajatoare de la Bătrîn „Bravo băieți!” sau „Sintem mulțumiți de voi!”

Dar Richard nu era mulțumit. Socotea că realizase prea puțin. Și de multe ori informații importante se perimau pentru că nu erau transmise la timp. De asta era vinovat Bernhard. Tînărul, devotat și curajos de altfel, nu era un bun radiotelegrafist. Emițătorul meșterit de el, foarte voluminos și nu destul de puternic, se defecta des.

Dar, oricum, lucrau. Se apropiau tot mai mult de principalele surse de informații.

Trecură doi ani. Pînă cînd, într-o zi, Sorge fu chemat la Moscova.

Din nou Bulevardul Nikitin, străduța liniștită atît de familiară, treptele pe care se cobora spre căsuța cunoscută, din nou, pe coridor pași, lipăitul papucilor și bucuria revederii.

— Richard!

Ca să fie cît mai mult împreună, Katea își luă concediu de la uzină. Apoi îl purtă prin toată Moscova. Îi descria frumusețile Moscovei cu atîta emoție de parcă dînsa ar fi construit stațiile de metro, ar fi asfaltat străzile, ar fi construit hotelul „Moskva” și Casa Consiliului Comisarilor Poporului... Îi arătă, mîndră, primele troleibuze care luaseră locul tramvaielor. Și Richard se bucura, împreună cu dînsa, de aceste schimbări.

— Ce o să fie de acum înainte? — îl

întrebă totuși Katea într-o zi, nemaiputîndu-și stăpîni îngrijorarea.

— M-am remarcat. Activitatea a fost apreciată. Am să rămîn probabil la Moscova... — Ultimele cuvinte le rostii cu oarecare nesiguranță în glas. — Dar oricum, mîine plecăm în sud la odihnă.

Misiunea continuă

A doua zi dimineața, însă, Richard fu chemat din nou la Direcție.

— Semion Petrovici a și întreat de dumneata — îi spusese Natașa cu o undă de reproș în glas, arătîndu-i ușa închisă care da spre biroul șefului.

Chiar în prima zi după ce sosise la Moscova Richard aflase că avea un șef nou — Semion Petrovici Urițki. Pavel Ivanovici, severul și mult îndrăgitul Bătrîn, se afla încă din primăvară destul de aproape de Richard; fusese numit locțiitorul lui Vasili Konstantinovič Blücher, comandantul Armatei speciale din Extremul Orient. Pînă atunci Sorge nu-l cunoscuse pe Urițki. De aceea îl cercetă cu mult interes. Semion Petrovici era mai scund decît Bătrînul, dar la fel de vînjos, de voinic. Nu era cărunt; avea părul negru și pielea oacheșă. Ca și Bătrînul avea trei romburi pe petiție. Cunoștea la perfecție toate subtilitățile serviciului de informații, această extrem de importantă ramură a artei militare.

În biroul șefului mai erau doi inși: Vasili și Oskar.

Urițki își privi semnificativ ceasul, dar nu-i spusese nimic lui Richard. Îl invită numai să ia loc pe scaunul rămas liber.

Cel dintîi începu să vorbească Oskar:

— După cum am aflat din Berlin, Gaus l-a vizitat pe Osima și în mod neoficial a ridicat problema încheierii unei alianțe militare între Germania și Japonia.

— Am prevăzut asta, dar de ce n-a făcut propunerea ambasadorului tău militar? — întrebă nedumerit Urițki. — Gaus e cel mai apropiat colaborator al ministrului de Externe al Reichului... Deși, înțeleg. Osima, atașatul militar al Japoniei, este un fascist înflăcărat și o personalitate foarte influentă printre „tinerii ofițeri” din Tokio. Probabil că hitleristii vor să se adreseze prin el direct fasciștilor japonezi.

— S-ar putea — încuviință Oskar — Germania se grăbește. Caută să se apropie de Japonia dat fiind că „imperiu insular” e un aliat mai important pentru Hitler decît chiar Italia: Japonia ar putea ataca inamicul Reichului de la Răsărit.

— Dar Japonia ce părere are despre asta? — îl întrebă Urițki pe Sorge.

— Alianța cu Germania fascistă are o mare importanță și pentru Japonia — răspunse Richard. Fără un aliat puternic în Occident, nici ea nu se poate gândi la realizarea planurilor ei. Alianța cu Hitler este dorită mai ales de „tinerii ofițeri”. Dar, din cîte sînt informat, inițiativa vine din partea lui Hitler.

— Așa este — confirmă Oskar. — Dușmanul numărul unu este Germania fascistă. Deși mulți nu-și dau nici pînă acum seama cît de primejdios e acest dușman...

— Dar care-i principalul pericol care ne amenință dinspre Răsărit? — se adresă comisarul din nou lui Richard.

— Așa cum am transmis din Japonia, generalii de la Tokio consideră viitorul an ca un an „simbolic”. În 1936 se termină realizarea planului de reorganizare și reînarmare a armatei japoneze care, după părerea „tinerilor ofițeri”, trebuie să înceapă un mare război.

Urițki își trecu mîna peste frunte și-i

aruncă lui Richard o privire atentă, severă.

— Scopul activității dumitale la Tokio este înlăturarea posibilității unui război între Japonia și U.R.S.S. Principalul obiectiv — ambasada germană.

Sorge tăcu. Pauza se prelungea. Acum îl priveau cu luare aminte și sever toți trei.

Urițki își trecu din nou mîna peste frunte.

— Înțeleg — rostii el — deplasarea specială s-a prelungit. Bine... Te poate înglicui altcineva la Tokio și conduce opeziția „Ramzai”?

Sorge căzu o clipă pe gînduri. Apoi răspunse ferm:

— Nu. Pentru că principalul e legătura cu ambasada germană. În special, cu atașatul militar Ott. Pe cînd, deci, tovarășe comisar?

— N-avem dreptul să pierdem nici o zi. Vasili, care tăcuse tot timpul, se ridică și se îndreptă spre ușă.

— Să țî-l prezint acum pe noul tău radiotelegrafist. Are mîini de aur. Dealtefel, îl cunoști bine de la Șanghai.

După ce deschise ușa și strigă ceva. În birou intră un bărbat voinic. Era Max Gottfried Klausen.

Sorge în grădina casei sale din Tokio

Richard îl întâlnise pentru prima oară la începutul lui 1930, într-un mic hotel de la periferia Șanghaiului. „Voiajorul comercial” Max Klausen era un comunist încercat, un mecanic și un radiotelegrafist excepțional. Putea să monteze singur, foarte repede, puternice emițătoare portative. În cei doi ani cît lucrase cu Max în China, legătura cu Centrul fusese ireproșabilă.

— ...Nu dormi?

— Nu...

Pe pat și scaun erau împrăștiate geamantane.

— N-am putut altfel...

— Lasă... Te înțeleg.

Apoi, după ce închise tăcută geamantanele, stăpînindu-se ca să nu plîngă. Katea spusese:

— Acum știu ce misiune ai. Dar de ce numai tu?

— Nu lucrez singur...

— N-ai înțeles. Vreau să merg și eu cu tine.

Sergei Goliakov
Vladimir Ponizovski

(Va urma)

CINEMA

O promoție celebră

Acum treizeci și ceva de ani, doi actori de frunte ai Teatrului de Artă din Moscova — soții Olga Pițova și Boris Bibikov — au părăsit definitiv scena pentru a se consacra activității pedagogice. Devenind profesori la Institutul unional de cinematografie, în cele peste trei decenii de activitate admirabili pedagogi, distinși cu titlul de maestri emerțiți ai artei, au format generații de actori, îmbogățind ecranul sovietic cu personalități artistice dintre cele mai interesante.

În succesiunea promoțiilor există, însă, una de care cei doi profesori se simt deosebit de legați: promoția care a intrat la institut în ultimul an de război 1945. Printre candidați erau unii veniți de pe front, alții răbdaseră zilele grele ale ocupației fasciste, alții, proaspeți absolvenți de școală, trecuseră prin multe încercări la cei 18 ani ai lor. Tinerii erau prost îmbrăcați, flămânzi, dar vrăjiți și îndrăgostiți de artă.

Candidata Nonna Mordukova s-a prezentat atunci la examen cu niște galoși încălțați direct pe picior și cu vechea uniformă școlară din care crescuse de mult. Dar a recitat fragmentul ales cu atita dramatism, încit profesorii au lăsat lacrimile să le curgă în voie. Oleg Mokșanțev, fost vinător de munte pe front, și-a etalat la sărbătoarea examenului de admitere uniforma albastră de schior, de care era foarte mândru. Candidata Ekaterina Savinova,

Viaceslav Tihonov, o stea a promoției celebre.

a cărei rochiță sărăcăcioasă își pierduse de mult culorile inițiale, a făcut o neuitată demonstrație de talent și sensibilitate.

Și exemplele se pot înmulți. Fiindcă promoția 1945—1950, care a îndurat cu stoicism lipsurile și privațiunile perioadei imediat postbelice, în numele dragostei și devotamentului pentru artă, a dat ecranului sovietic multe celebrități: pe lângă cei amintiți mai sus, Tamara Nosova, Lilia Volskaia, Natalia Samsonova, Klavdia Habarova, Viaceslav Tihonov, Vladimir Ivanov, Evgheni Tașkov și alții.

Zilele trecute, foștii colegi s-au adunat în casa profesorilor lor, cîndva a doua lor casă, pentru a sărbători cincisprezece ani de la absolvire. Cu același prilej l-au sărbătorit și pe Viaceslav Tihonov, interpretul prințului Andrei Bolkonski din filmul „Război și pace”, film distins cu Marele Premiu la Festivalul recent încheiat.

Cum se întâmplă de obicei în astfel de ocazii, amintirile anilor petrecuți împreună au început să învie cu luminile și umbrele, cu gravitatea și hazul lor.

— Vă amintiți cum a căzut Slava Tihonov la admitere și cum plîngea pe sală ca

un copil? Lui Boris Vladimirovici i s-a făcut milă de el și l-a luat în clasa lui.

— Vă amintiți cum Klava Habarova, de teamă să nu pară provincială, și-a ras frumusețe de sprincene și și-a făcut două liniuțe cu creionul?

Întimplări mai mici și mai mari, care fac farmecul vieții de student, au fost evocate de-a valma. Dar mai cu seamă au fost evocați cei cinci ani de prietenie strînsă între profesori și elevi, pe care nu i-a uitat nimeni. Și nu numai pentru că Olga Pițova și Boris Bibikov și-au împărțit cu studenții hrana zilnică și le-au pus casa lor la dispoziție. Ci mai ales pentru că cei doi emerțiți pedagogi au format oameni, artiști adevărați.

TEATRU

În jurul Melpomenei

• Dramaturgii clasici și începători sînt buni pentru că nu-i pot contrazice pe regizori.

• Era un teatru în care regizorii se schimbau mai des decit decorurile.

• Cum s-o fi explicat oare lipsa spectatorilor din sălile de spectacol înainte de a se inventa televiziunea?

• Lipsa de stil e și ea un stil.

• Cea mai bună actriță de travesti a ieșit la pensie în plină stagiune.

• — Ce-i aia „schimb de păreri”?

— întrebă un copil pe tatăl actor

— Te duci la regizor cu părerea ta și te întorci cu a lui.

• În culise.

— Ce aplauze! De zece minute aplaudă într-una. Ce le-ai spus?

— Că nu mai joc pînă nu se face liniște în sală.

• — O cunoști de mult pe tînăra noastră interpretă?

— Încă de cînd aveam aceeași vîrstă.

T. Melamed

MUZICĂ

O remarcabilă monografie despre Enescu

La Moscova a apărut monografia George Enescu de Boris Kotlearov (Ed. Muzika 1965, 132 p.), carte valoroasă și prin bogăția datelor, exactitatea informației, adîncimea cercetării istorice, anexele bibliografice, cataloage de creație ș.a. dar mai ales prin noutatea ideilor în interpretarea operei marelui nostru muzician. Departele de a se menține la suprafața lucrurilor, de a realiza o monografie de „popularizare”, Boris Kotlearov a sondat adîncurile muzicii enesciene, reușind să-l surprindă pe creator atît în complexul

vieții artistice a patriei sale, dar în special în contextul artei contemporane.

Apreciindu-l pe Enescu ca „unul dintre cele mai interesante fenomene artistice din prima jumătate a secolului nostru”, autorul explică realismul său autentic prin apelul la cele două izvoare: muzica clasică și folclorul. Deși trăiește în plin impresionism și postromantism, Enescu scapă de pesimismul artei burgheze datorită principiilor sale constructive, ideilor majore general umane pe care le abordează și

optimismului său statornic. Autorul acordă lirismului enescian, lipsit de cercul strîmt al intimismului, o semnificație filozofică, de puternică rezonanță socială. Kotlearov remarcă că în anii 1920 — cînd contradicțiile abstractismului dominau mulți compozitori — Enescu nu a căzut pradă modurilor trecătoare, ba toamă atunci s-a apropiat mai mult de folclor. Prin național, el a redat un conținut general uman.

Interesante păreri exprimă autorul cu privire la conexiunea laturilor de interpret și compozitor. Vioara nu a eclipsat pana creatorului; publicul — insuficient de bine informat la vremea aceea — a lansat această falsă teorie. Adîncind problema, Kotlearov dezvăluie un fapt esențial: vioara a contribuit nu numai la formarea paletei melodice a creației lui Enescu, ci și la modul de a trata original melodia. Demnă de reținut ni s-a părut și ideea influenței caracterului polifonic lui Bach asupra „șesăturii vii din linia melodică independentă ca expresie” în opera lui Enescu. Contribuții valoroase aduce Boris Kotlearov în unele comparații cu Franck, de la care pornește monotematismul enescian.

După ce parcurge — cu o susținută bogăție de date — biografia lui Enescu, autorul trece la analiza lucrărilor, la aprecierea interpretului și profesorului. Prețioase sînt amănuntele cu privire la legăturile lui Enescu cu Rimski-Korsakov, Ipolitov-Ivanov, Leopold Auer, David Oistrach, Aram Haciaturian, Daniil Șafran și la turneele sale în Rusia din anii 1909, 1917 și 1946.

Scrisă cu dragoste față de eroul pe care l-a pătruns în toate meandrele vieții și activității artistice, monografia George Enescu de Boris Kotlearov este o carte prețioasă, menită să contribuie la cunoașterea unuia din muzicienii proeminenți ai veacului nostru. Este poate cea mai bună carte scrisă de un autor străin despre autorul Rapsodiilor române.

Viorel Cosma

GRAFICA

Cititori veseli

Ivan Semionov, cunoscut caricaturist și ilustrator de cărți pentru copii, conduce de aproape zece ani populara revistă pentru cei mici „Poze vesele”. În articolul de mai jos el expune cîteva idei interesante în legătură cu specificul desenei pentru copii.

Sînt caricaturist și, probabil, de aceea consider că desenele pentru copii trebuie să fie înainte de toate amuzante. După părerea mea, e important nu numai să-i familiarizăm pe copii cu elementele lumii înconjurătoare — o cămilă, un excavator — sau să le însușim principiile morale. La fel de important e și să le trezim buna dispoziție, zîmbetul, să le dezvoltăm dragostea, gustul pentru o glumă bună. Fiindcă nu-i nimic mai rău decit un om lipsit de simțul umorului, care nu reacționează la o vorbă de duh, care nu știe niciodată să se autoironizeze.

Noi dorim ca cititorii revistei noastre să fie veseli, ne străduim ca umorul nostru să fie cald și bun, pentru ca copilul să ridă nu de pistruii colegului ci să se bucure de inventivitatea și ingeniozitatea lui.

În ce mă privește nu ilustrez decit cărți vesele și mă străduiesc întotdeauna să completez textul cu detalii amuzante. Îmi place să ilustrez cărțile Agniei Barto, ale lui Serghei Mihalkov. Lucrez mult cu scriitorul Nikolai Nosov. Mă pasionează cărțile de călătorii — probabil pentru că în copilărie am fugit de multe ori de acasă.

Am început să desenez de copil. În anii de foamete ai NEP-ului vindeam țigări, și pentru ca să atrag atenția cumpărătorilor, mi-am împodobit lădița cu desene. Apoi m-am recalificat, făcîndu-mă vopsitor. Vopseam acoperișuri. Mai tîrziu a venit și rîndul caricaturii.

Nu de mult am fost în Anglia, împreună cu scriitoarea Agnia Barto. Într-o discuție am fost întrebat cum am început să desenez. Am răspuns că în această treabă am fost ajutat de... Anglia. Într-adevăr, primul meu desen serios, prima mea caricatură a fost inspirată de greva generală a minerilor englezi și a apărut în ziarul „Molot” din Rostov.

După treizeci de ani, în 1956, mi s-a propus să redactez revista „Poze vesele”, care va împlini în curînd un deceniu de activitate. În acest răstimp numărul cititorilor a crescut de la 300 000 la 2,4 milioane.

Nu e vorba, însă, numai de numărul cititorilor. Pentru noi e mult mai important și prețios spiritul lor activ. Primim mii de scrisori și desene de la copii, pe care le publicăm respectînd cu grijă „originalul”.

Desenele copiilor sînt încîntătoare: în afară de marea prosepțime a viziunii lor, caracteristică celor mici, desenele vădesc spirit de observație, fantezie, un

subtil simț al culorii și compoziției. Căci pretutindeni — în Uniunea Sovietică sau în Anglia, în România, în Germania sau în Japonia — desenele făcute de copii sînt la fel de reușite, sincere și captivante.

Ivan Semionov

DANS

Categoriile și campionatele cha-cha

Primit acum cîteva ani cu drepturi egale în marea familie a dansurilor moderne, pasul sincopat al cha-cha-ului a devenit și el obiect de competiție. Ca valsul, tangoul, foxtrotul, rumba, samba etc. Cări fără a înceta să fie un gen artistic (știm că există și păreri contrarii!) dansul modern în evoluția sa s-a apropiat tot mai mult de sport.

Și dacă e sport, înseamnă că sînt obligatorii întrecerile, turneele, campionatele. Așa se obișnuiește și deci așa au conchis foarte logic și profesorii de dans care au înființat Federația de dansuri moderne.

Vals

Mult mai puțin cunoscută decit celelalte organizații-surori, Federația de dansuri moderne, cu sediul la Londra și numărînd printre membrii ei numeroase țări, își propune să-i învețe pe oameni să danseze bine și apără cu strălucire frumusețea și condiția artistică a dansului. De aceea trebuie să spunem — spre dezamăgirea iubitorilor de twist — acest dans și alte cîteva foarte recente, n-au fost incluse în programul de studii și competiții. Federația le socotește vulgare și prea simple pentru a avea nevoie de o predare specială. Asta deocamdată. N-ar fi exclus ca dată fiind marea popularitate a twist-ului, Federația să revină asupra hotărîrii ei.

Dar e momentul să descriem procesul de organizare a predării dansurilor moderne, așa cum îl prevede Federația. Există cluburi și cercuri de dans cu un program foarte strict de antrenamente și pregătiri pentru campionate. Cei dornici să-și însușească complicata știință a dansului modern trebuie să dea întii examen de admitere. Dacă îl iau, sînt repartizați în grupa „C”, unde studiază alfabeta dansului: ținuta, înțelegerea muzicii, legarea ei de mișcare și pașii de dans. Și unde dansează de dimineață pînă seara! După atita dans și antrenament, elevii (sau mai bine zis studenții, fiindcă această fază corespunde învățămîntului superior) se întrec apoi în competiții speciale care au semnificația unor examene de promovare în grupa următoare „B”.

Studenții din „B” participă la turnee la nivel înalt. Stăpîni pe multe cunoștințe, ei se mișcă ușor, degajat, gesturile lor sînt line. Studenții din grupa „B” se pot scoti pe bună dreptate posesorii unui nivel de măiestrie ridicat. Totuși, există unul și mai înalt, pe care îl ating cei ce promovează în grupa A.

În Uniunea Sovietică sînt celebre cluburile de dansuri moderne din Estonia, Lituania, Letonia, membre active ale Federației internaționale. Cuplul estonian de profesori Malle și Ants Tael a format generații de dansatori care se întrec cu succes cu colegii lor sovietici și străini.

Mihail Haritonov

MICROELECTRONICA

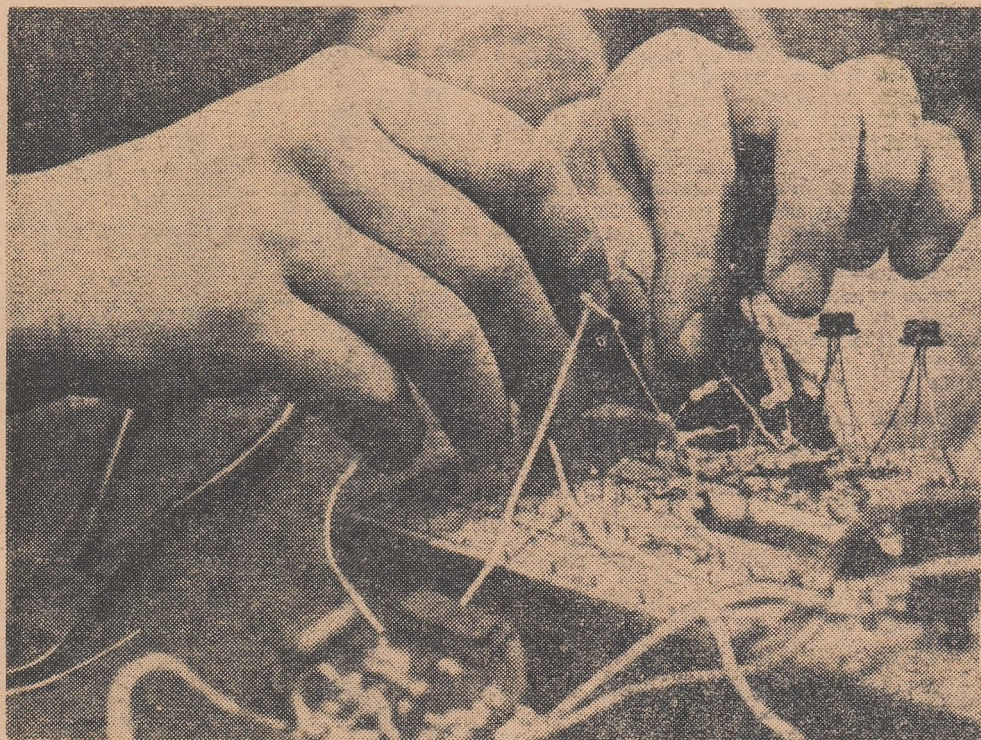
Calea către infinitul mic

V-ați gândit vreodată că un televizor de mărime mijlocie are, aproximativ, o mică de subsamblă și piese amplasate într-un spațiu de circa 20 000 cm³ și că aceasta corespunde cu o „densitate” de numai 0,05 piesă/cm³? Cu alte cuvinte, într-un centimetru cub „încap” doar cinci sutimi dintr-o piesă. În cazul mașinilor electronice de calculat, situația este și mai gravă. La apariția acestora s-a constatat că realizarea lor ar putea conduce la volume comparabile cu cele ale unor blocuri cu câteva etaje. Iar dacă ne mai gândim că instalațiile electronice de pe o rachetă balistică intercontinentală au peste 300 000 de dispozitive și piese, înțelegem lesne de ce a fost nevoie să se abandoneze mon-

schema solidă nu mai este decât un pas. Uluitoarele succese ale fizicii și chimiei au permis ca și acest ultim pas să fie făcut.

Astfel, au și fost realizate transistoare de înaltă frecvență la care grosimea zonelor active nu depășește 1 micron, adică a mia parte dintr-un milimetru. Folosind această tehnologie, putem realiza pe baza unui singur semiconductor o întreagă schemă solidă. Această metodă a facilitat introducerea în cristale mici a cîte 10 joncțiuni care joacă rol de diodă, triodă etc.

Pentru cei obișnuiți cu radioaparatura actuală, rezultatele obținute pînă acum cu schemele solide par de necrezut. Totuși,

Manevrînd abil cu iscusința degetelor și a minții, specialiștii pot acum concentra 1.000 de piese pe centimetru cub.

taje clasice pentru o soluție nouă, mai avantajoasă.

Pe de altă parte, în ultimii ani a apărut o știință lină care s-a dezvoltat cu o viteză uluitoare: „Siguranța în funcționare”. Exemplul care urmează ne arată ce este această știință nouă. Dacă vrem ca în lansările de rachete balistice 9 din zece să fie sigure, fiecare din cele 300 000 de piese trebuie să aibă o siguranță în funcționare nu mai mică de 99,99996 la sută. Adică, fiecare piesă „are dreptul” să se defecteze numai o dată la 2 500 000 de zboruri. Spre regretul specialiștilor, montajul clasic al circuitelor electronice, care se bazează în esență pe lipituri executate manual cu ciocanul de lipit, dă o siguranță în funcționare mult mai mică decât aceea amintită mai sus. Există, totuși, o soluție care ar putea spori mai mult siguranța? Da, există și ea poartă numele de: schemă solidă.

Unui neînfiat îi este greu să conceapă că un cristal de cremene de dimensiunile unei gămălii de ac ar putea înlocui cu succes un montaj electronic compus din 40—50 de piese radio. Și totuși minunea se întâmplă aievea. Jalonul cel mai important în înfăptuirea ei l-a constituit circuitul imprimat, care permite să se realizeze „dintr-un condei” cablajul unui montaj întreg.

Realizarea construcției cu micromodul a constituit un alt jalon important pe calea miniaturizării. Esența ei constă în introducerea pieselor într-un fel de „celulă”, modul cu alte cuvinte. Fiecare din aceste module conține un număr de piese electronice foarte „îngheșuite” și are rînduri bine stabilite: de amplificator, oscilator, multivibrator etc. Prin realizarea micromodulilor, densitatea montajelor a sporit de peste o sută de ori.

Dar cel mai mare succes în miniaturizare l-au înregistrat semiconductorii la care funcția dispozitivelor electronice a fost preluată de grupe mici de molecule. Cele descrise pînă acum par de domeniul fanteziei, însă oamenii de știință au și obținut în această direcție succese spectaculoase.

Tehnica transistoarelor este tot mai bine cunoscută și aplicațiile ei se înmulțesc pe zi ce trece. Dar ceea ce nu știe toată lumea, este că au fost elaborate transistoare cu funcțiuni multiple, adică cu mai multe „joncțiuni PN”. Și fiecare transistor de tip multiplu poate înlocui un număr mare de elemente ale ansamblului electronic. Dar nu poate înlocui încă totul. De la aceste tipuri de transistoare pînă la

literatura de specialitate deosebit de clar un amplificator de joasă frecvență, cu o putere de 5 W, de dimensiunile unei monede de 5 bani, sau mașina electronică de calculat care încap comod în... palmă. Un asemenea calculator electronic conține 537 de scheme solide care înlocuiesc cu succes 5 800 de piese radio obișnuite.

Astfel, în locul densității de 0,05 piesă/cm³ s-a ajuns la o „densitate” medie de 1 000 piese/cm³. Mai mult, specialiștii consideră că se poate merge pînă la 300 000 piese/cm³. Socotim că orice comentariu la cele de mai sus este de prisos. În plus, schemele solide asigură o excepțională siguranță în funcționare datorită faptului că au devenit de prisos lipiturile cu ciocanul de lipit.

Și încă ceva. Departe de a fi simple curiozități de laborator, cuceririle științifice înșiruite pînă aici s-au și materializat în produse de larg consum, uluitoare prin gabarit și performanțe.

„Micro” și „Era”, sînt cele mai mici microradioreceptoare, cu cinci transistoare, fabricate în Uniunea Sovietică. Într-o singură palmă încap comod cinci radioreceptoare de acest tip. Interesant este și faptul că spre deosebire de aparatul „Era”, realizat pe baza unei scheme solide, în construcția microradioreceptorului „Micro” a fost folosită o schemă și mai modernă, așa numită „peliculă subțire”. Această peliculă este obținută din vaporii unor materiale bune conducătoare, semiconductoră și izolatoare. Depunerea se face cu ajutorul unor șabloane. Prin pulverizare, se obțin astfel condensatoare, bobine, rezistențe, semiconductoră etc.

Pentru a executa, de exemplu, un condensator, se pulverizează pe un suport de sticlă sau ceramică subțire trei straturi succesive: metal, izolator, metal. Rezistențele se realizează prin trasarea unor dungii din material bun conducător. În acest mod piesele și circuitele pot fi așezate unele peste altele întocmai ca foile unui tort.

„Și acum, o scurtă privire în viitor. Într-o mișcare continuă de du-te-vino, un fascicul de raze electronice va desena pe ecranul televizorului imaginile transmise. După același principiu vor putea fi comandate raze electronice și ionice care să deseneze și să realizeze pe plăcuțe suport toate schemele electronice. Aceste raze vor putea fi deplasate și focalizate cu ajutorul unor scheme magnetice, întocmai ca la un televizor obișnuit. În acest mod, scheme și chiar desene vor putea fi scrise sub formă de semnale și transformate fără

„intermediar” în blocuri electronice asamblate.

Evident, pentru realizarea practică a acestei metode se cer rezolvate o serie de probleme, printre care cea mai importantă este crearea unui tun ionic puternic cu un curent mare și o focalizare deosebit de precisă a razei. Perspective uluitoare deschide tehnica laserului, care va conduce la realizarea unor dispozitive în stare să păstreze într-un singur centimetru cub de cristal un număr de o mie de miliarde de unități duble de informații, adică de miliarde de ori mai mult decât am putea aștepta de la obișnuitele blocuri electronice.

Iată deci că în fața specialiștilor se conturează acum o cale deosebit de promițătoare: prin așezarea dirijată a moleculelor se va realiza o aparatură extrem de complexă care să poată funcționa cu o siguranță desăvîrșită. Și n-ar fi de mirare dacă, în locul unei obișnuite uzine de piese radio și de asamblare a aparatului radioelectronice, vor apărea instalații automate de mărimea unui pian ce vor produce, în cantități astronomice, radioreceptoare superheterodine de mărimea unui bob de mazăre și televizoare mai mici decât fasolea, la care să se poată atașa tuburi cinescop de orice mărime.

Ing. Ion Suceveanu

ASTRONAUTICĂ

„Proton-1”,
un „autobuz” cosmic

Lansarea în U.R.S.S. a stației cosmice științifice „Proton-1”, cu o greutate de 12,2 tone (fără ultima treaptă a rachetei purtătoare) este considerată în cercurile științifice din întreaga lume ca o realizare de o deosebită importanță. Într-adevăr, este vorba de cea mai mare încărcătură utilă satelizată pînă astăzi și, prin urmare, de cea mai puternică rachetă intrată pînă acum în faza operativă. De altfel, ziua de 16 iulie a fost o zi fastă pe cosmodromul din Baikonur și din alt punct de vedere. În aceeași zi, precedîndu-l cu cîteva ore pe „Proton-1”, specialiștii sovietici au lansat pe orbită cu o singură rachetă cinci sateliți artificiali de tipul Cosmos și anume: Cosmos 71, Cosmos 72, 73, 74 și 75, plasați pe orbite aproape circulare, la o înălțime de 500 de kilometri deasupra Pămîntului.

Toate comentariile concordă în a afirma că lansarea cu succes a stației cosmice „Proton-1” marchează un mare salt înainte al tehnicii spațiale sovietice. Ele amintesc că, din mai 1960 pînă în aprilie 1961, savanții sovietici au plasat pe orbită în jurul Pămîntului cinci nave cosmice (cu instrumente științifice sau cu animale la bord) cu o greutate de patru tone jumătate fiecare. Între aprilie 1961 și octombrie 1961, sovieticii au satelizat șase nave cosmice de tipul „Vostok”, cu o greutate ceva mai mare. În sfîrșit, din octombrie 1964 pînă în martie anul acesta, în U.R.S.S. au fost lansate navele cosmice „Voshod” 1 și 2 de circa cinci tone. Toate aceste lansări au fost realizate cu ajutorul unor rachete de același tip, treptat perfecționate și potentate. Forța de propulsie a acestor rachete ar fi de circa 20 de milioane cai-putere. „Proton-1” dovedește, însă, că, după ultima serie de experiențe din Pacific, specialiștii sovietici au izbutit să pună la punct un nou tip de rachetă, cu o forță de

Știința

propulsie excepțională, pe care unii specialiști occidentali o socotesc capabilă să asigure saltul omului spre Lună. Aceleași surse apreciază că forța de propulsie a motoarelor rachetei care au lansat stația științifică „Proton-1” trebuie să fie de 40—50 milioane de cai-putere, ceea ce lasă mult în urmă cea mai puternică rachetă americană, care nici n-a depășit de altfel faza experimentală.

O navă de 12 tone, a declarat un cunoscut specialist occidental este, la drept vorbind, un adevărat autobuz cosmic, capabil să transporte un echipaj de 8 oameni și considerabile rezerve de oxigen și avînd, deci, posibilitatea de a desfășura în jurul Pămîntului manevrele complexe indispensabile în cazul construirii unei platforme în spațiul interplanetar.

ENERGETICĂ

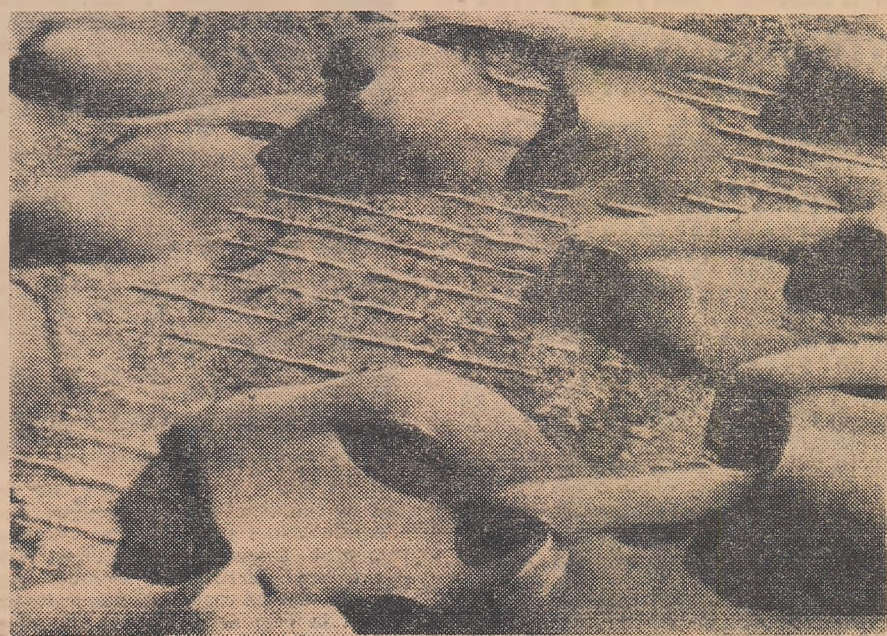
O invenție interesantă

În Uniunea Sovietică a intrat în funcțiune, pentru prima oară în lume, o linie pentru transportul energiei electrice cu o tensiune de 500 de mii de volți. Se știe că cu cît este mai mare tensiunea unei linii, cu atît crește și economicitatea ei. Cu toate acestea, există și un revers al medaliei; cu cît crește tensiunea curentului transportat, cu atît sporește și complexitatea aparatului care, la rîndul ei, presupune investiții mai mari. Astfel, un separator obișnuit pentru tensiunea de 500 de kilovolți trece de cinci metri înălțime și cîntărește 7 tone.

Un grup de ingineri de la institutul „Teplotekhtoproekt” și de la uzina de aparatură de înaltă tensiune din Zaporozje au construit prototipul unui separator „suspendat”, de o construcție nouă, combinat cu un transformator de curent. Aceasta soluție originală a dus la scăderea greutății separatorului, de la 7 tone la 750 de kilograme, la comprimarea dimensiunilor sale și la scăderea cheltuielilor de fabricație de aproape zece ori.

Separatorul funcționează la o stație a rețelei de energie electrică a Moscovei.

Fotoghicitoare

Ce reprezintă această fotografie?
Citiți răspunsul în pag. 7-a la rubrica „Arheologie”

BIOFIZICĂ

Creierul
împotriva
oglinzilor strâmbe

Nedumeririle au început curînd după accidentul de automobil în cursul căruia ziaristul B. a fost proiectat afară din mașină, pe șosea. Au urmat șaptesprezece zile de inconștiență, după care, venindu-și în simțiri, B. a deschis ochii și, privind buimac în jur, a început să se zvîrcolească și să se așeze în cele mai ciudate poziții.

— Liniștește-te! Ce-i cu dumneata? — îl întrebă medicul.

— Sunt că innebunesc! Lumea s-a răsturnat! Vă văd pe toți cu capul în jos!

Cazul avea un singur precedent. O explozie într-un laborator din Belgia îl aruncase pe fereastră pe chimistul Jacques Perrault. În primele zile, accidentatul n-a văzut nimic iar cînd vederea i-a revenit imaginea tuturor lucrurilor și ființelor îi apărea răsturnată. Vă puteți închipui spaima familiei cînd, vizitîndu-l la spital, l-a văzut pe Perrault apăsîndu-se și privindu-i pe toți de jos în sus! Pe atunci nu se știa că acest defect de vedere, survenit în urma unui traumatism, se poate corecta, relativ simplu, cu ajutorul unor o-

chelari speciali. Abia mai firziu cercetările și experiențele au dezlegat multe secrete ale ochiului și au elucidat rolul pe care îl joacă creierul în actul vederii.

Cristalinul ochiului omenesc este, o știm cu toții, o lentilă care proiectează pe retină imaginea răsturnată a obiectelor. Dar creierul apreciază imaginea corect, conform cu originalul. Ce se întâmplă, însă, dacă ne punem așa-zisii ochelari prismatici, care răstoarnă imaginea? Cristalinul o va răsturna încă o dată și, prin urmare, ea va apărea pe retină nu „cu capul în jos”, ca de obicei, ci așa cum e în natură. În acest moment intervine creierul, cu următoarea lui capacitate de adaptare. Experiența ne este relatată de G. Ivanțik, cercetător la Institutul de biofizică al Academiei de Științe a U.R.S.S. În primele zile cel ce poartă ochelari prismatici încearcă senzații foarte neplăcute. Treptat, însă, pe măsură ce creierul se adaptează noii situații, ele dispar iar peste șapte zile totul reîntre în normal. Și, dimpotrivă, e de ajuns ca omul să-și scoată ochelarii pentru ca lumea inconjurătoare să i se înălțeze răsturnată. S-au făcut mai multe asemenea experiențe și de fiecare dată cu același rezultat: creierul reușea, în cele din urmă, să proiecteze imaginea corect.

Profesorul elvețian Kohler îmbracă pacienților săi ochelari care denaturează contururile și culorile obiectelor din jur, transformă liniile drepte în curbe, formează pete și dungi colorate, modifică distanțele reale. Rezultatul? Aberațiile cromatice, perspectivele și formele denaturate îi fac pe pacienți să se creadă într-o împărăție a oglinzilor strâmbe. Dar numai în primele câteva zile. Pe urmă obiectele își recapătă formele și culorile cunoscute. Creierul e în stare să facă ordine chiar și în acest haos și să realizeze o imagine în deplină concordanță cu realitatea. Cum reușește s-o facă?

Amintiți-vă de o binecunoscută experiență din școală: o rază de lumină care trece printr-o prismă se răsfrînge în toate culorile curcubeului din cauză că razele de culori diferite (adică cu lungimi de undă diferite) au și un coeficient de refracție diferit. Unele deviază mai mult, altele mai puțin. Pentru ca în aparatele care folosesc lentile (binoculuri, aparate de fotografiat etc.) să nu apară astfel de fenomene, opticienii au inventat obiectivele aeromatice, o combinație din mai multe lentile speciale. Întrucît privește ochiul, el refractă razele verzi și violete mult mai puternic decît pe cele roșii. Nici un controlor tehnic din vreo uzină n-ar admite un aparat optic cu o aberație cromatică atît de pronunțată. Ce-i drept, noi simțim foarte puțin și de ochii noștri, dar oamenii de știință le cunosc imperfecțiunile și nu se sfîșie să spună că „ochiul e un egoist care nu suferă defectele altora, în schimb e îngăduitor cu ale lui”. Dacă ar exista aparate care să ne permită să vedem imaginea formată pe retină am observa acolo prezența unor pete multicolore care nu sînt permise în aparatele optice. Cum se face, însă, că imaginea ne apare curată? Impulsurile nervoase care iau naștere în dispozitivele receptoare ale ochiului ajung la creier trecînd printr-un fel de „punct de triere” unde se pare că are loc rectificarea imperfecțiunilor generate de defectele ochiului. Acesta e locul unde e înlăturată aberația cromatică.

Iată, așadar, cum experiențele cu ochelari din „împărăția oglinzilor strâmbe”, sugerate de accidente cu urmări curioase pentru vedere, au demonstrat că ochiul, deși din punct de vedere constructiv e un sistem optic imperfect, ajutat de creier devine superior celor mai perfecționate lentile „moarte”.

ASTROFIZICĂ

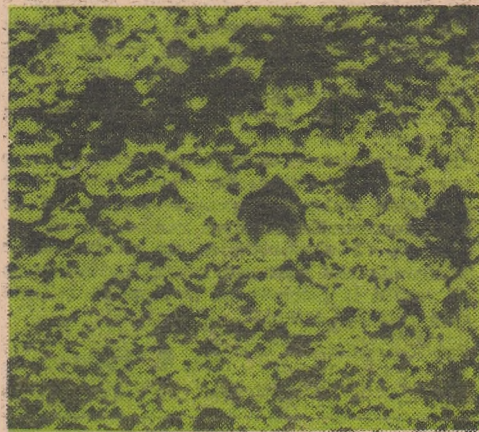
Sfîrșitul unei enigme?

După 57 de ani de la ciocnirea cu Pămîntul, „meteoritul” tungus e pe cale să-și dezvăluie enigma. Dar nu înainte de a fi suscitată multe discuții în contradictoriu.

Am reprodus, acum cîteva numere, ipoteza formulată de trei cunoscuți savanți americani, Willard-Frank Libby, Clyde Cowan și C. R. Atluri, care socotesc că în regiunea Tungusk ar fi căzut nu un meteorit, ci un bloc de antimaterie. O nouă ipoteză, așadar, care venea să se adauge la cele existente pînă acum: meteoritică, cometară, nucleară.

Care e, însă, cea reală? Săptămînalul „Nedelea” a apelat la părerea cercetătorului K. Florenski, de la Institutul de geofizică „Vernadski”, considerat în U.R.S.S. ca un specialist extrem de competent în studiarea „meteoritului” tungus.

Globul de foc care, la 30 iunie 1908, s-a ivit deasupra taigalei siberiene — serie K. Florenski în săptămînalul amintit — a căzut pe Pămînt împrîșcind trîmbe de flăcări și fum. Ciocnirea a fost atît de violentă încît toate seismografele de pe glob au început să vibreze iar bubuitura care a însoțit-o a fost auzită la o depărtare de 1000 de kilometri. Dar nu un meteorit a fost cauza acestor fenomene, precizează K. Florenski, căci meteorizii se formează îndeobște în briul de asteroizi și se deplasează pe alte orbite decît aceea a așazisului meteorit tungus. Și nici un bloc de antimaterie, argumentul esențial împotriva acestei ipoteze fiind împrejurarea că pînă în momentul de față n-a fost dovedită existența antimateriei în stare macroscopică. În plus, pare puțin probabil ca un bloc atît de masiv de antimaterie să fi putut străbate nestingherit galaxia noastră, alcătuită din materie, și să nu fi

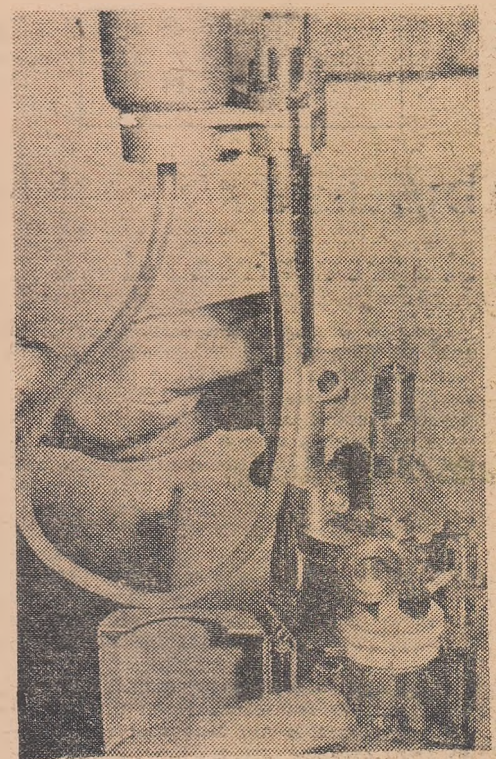

Sfîrîmături, în formă de bile, ale unui meteorit.

fost anihilat undeva pe parcurs. După cum nu stă în picioare nici ipoteza reacției nucleare și iată de ce: străbătînd pături atmosferice terestre, substanța meteoritică nu poate să se comprime, în mod natural, pînă la starea de masă critică peste limita căreia se declanșează reacția în lanț. E exclus ca în atmosfera Pămîntului „meteoritul” să se fi încălzit pînă la temperaturi de ordinul milioanei de grade, cît o nevoie pentru transformarea reacției de sinteză nucleară în explozie.

Expedițiile sovietice din ultimii ani — afirmă K. Florenski — au calculat cu precizie orbita proiectilului și au constatat că a fost o orbită tipic cometară. Cum se explică, în acest caz, că respectiva cometă a rămas neobservată în cursul traiectoriei sale? Prin simplul fapt că se deplasa din direcția Soarelui. Specialiștii sovietici au evaluat și viteza de înaintare a cometei, care s-a dovedit suficientă pentru ca energia cinetică, degajată în timpul căderii, să producă ravagii asemănătoare unei explozii puternice. Și încă o constatare foarte importantă: în zona de cădere a cometei a fost găsită substanța cosmică sub formă de mici bile, cu diametrul maxim de 0,2—0,3 mm și mediu de 50—80 microni. Nu există dovezi absolute concludente — că fărîmele de substanță cosmică ar fi așchii din cometa tungusă, dar o seamă de detalii pledează în favoarea acestei presupunerii. Un ultim argument al teoriei cometei sînt nopțile albe care au însoțit căderea cometei. Direcția răspîndirii lor la nord de zona Tungusk a îmbrăcat forma unei fișii înguste ce coincide perfect cu coada cometei.

Așadar, „meteoritul” tungus ar fi o cometă! Istoria scrisă a omenirii nu cunoaște alt caz de ciocnire a vreunei comete cu Pămîntul. Cu atît mai necesară și interesantă va fi deci elucidarea pînă la capăt a amănuntelor legate de modul cum s-a petrecut ciocnirea.

Cine s-ar putea încumeta să caute a milioane de parte dintr-un gram de metal, pierdută într-un litru de soluție! Iar cînd în aceeași substanță se află părțile, la fel de infime, din alte metale lucrul este, evident, și mai greu. Este o performanță pe care o realizează, însă, cu multă ușurință acest aparat sovietic construit într-un laborator moscovit.

CHIMIE

Fermentații
prepară biftecuri

Și totuși natura e imperfectă! Desigur, desenele artistice înflorite de meșterul ger pe geamuri sau radiolocatoarele de pe capul șerpilor sînt surprinzătoare și admirabile. Dar de ce e atît de rar jenshenul, plantă cu minunate însușiri regeneratoare? De ce se obține atît de greu aurul? De ce putem trage folos numai dintr-o parte a bogățiilor etalate în fața noastră?

Cîte reproșuri (pe lingă altele altele), atotputernicei naturi! Dar motivul care le-a generat e cît se poate de prozaic. E vorba de faptul că numai 14 la sută din cantitatea de carne de viță pot fi folosite pentru prepararea biftecurilor. Impotriva procentului scăzut de... biftecuri a hotărît să lupte colectivul Institutului sovietic de cercetări în industria cîrnii. Așa s-a născut lucrarea cu titlul, oarecum abstract, de „Aplicarea fermentului proteolitic în producția semipreparatelor din carne” dar cu un rezultat concret... foarte gustos. Esența ei constă în folosirea unor preparate chimice care au darul de a frăgezi carnea tare fibroasă.

Fermentul acidului proteolitic (aflați în mod natural pe tractul gastro-intestinal) au fost obținuți, în U.R.S.S., din frunzele și tulpina unui soi de viță ce crește în Asia Centrală și Transcaucazia. Procedul de obținere și folosire a și fost transmis întreprinderilor interesate. Fermentul se introduce în carnea vitelor proaspăt sacrificate în proporție de 120 de grame la o tonă de carne. El acționează asupra proteinelor și a țesutului conjunctiv, frăgezîndu-le și sporînd astfel cu 43 la sută cantitatea de carne pentru fripturi. Planificatorii au și calculat că prin prelucrarea cîrnii cu ferment în următorii 4—5 ani vor fi puse la dispoziția consumatorilor 400 de milioane de porții suplimentare de biftecuri!

ARHEOLOGIE

Fotoghicitoare

Răspuns: Acum 1500 de ani trudeau în acest loc viticultorii robi. Arheologii au descoperit — din avion — urmele activității lor într-o mare de dune. Liniile drepte, precis conturate, sînt rămășițele unor sisteme de irigație care împînzeau pămîntul Așiei centrale în regiunea deltei secătuite a Amu-Dariei și Sir-Dariei. Aceste artere datătoare de viață au fost scoase la iveală, pas cu pas, de membrii unei expediții arheologice și etnografice conduse de arheologul sovietic S. P. Tolstov. Exploratorii au alcătuit o hartă detaliată a străvechilor sisteme de irigație, care se întindeau pe o suprafață de 10 milioane de hectare.

GEOFIZICĂ

„urmele”
aurului polare

Din timp în timp, zonele active ale Soarelui emit fluxuri de particule care gonesc spre planeta noastră cu viteza de 1000—2000 de kilometri pe secundă. Cîmpul magnetic al Pămîntului le concentrează întocmai cum o lentilă focalizează razele solare. Aurorele polare sînt, de obicei, precedate de impulsuri de radiații solare. Și cu cît este mai intensă activitatea Soarelui, cu atît este mai intensă și luminescența atmosferei.

Profanii își imaginează fenomenul ca un joc haotic de raze multicolore, foarte vii, licărînd în bezna nopții polare. În realitate, însă, aurorea polară este o lumină difuză de culoare verde-pal sau roșatică și poate fi observată nu numai la latitudinile cele mai nordice ci și la Moscova, Kiev și chiar în... Africa.

Încă în veacul trecut, cercetătorul german Fritz a dedus, în urma unor lungi cercetări, că aurorele polare apar cel mai des în zona aflată la 67 de grade latitudine geomagnetică nordică. Mai tirziu, descoperirea lui a fost confirmată și de alți savanți și zona a început să-i poarte numele. Recent însă, un grup de cercetători sovietici care s-au ocupat cu sintetizarea observațiilor efectuate în cadrul programului A.G.I. au adus modificări esențiale deducțiilor lui Fritz. Ei au arătat că zona în care sînt mai frecvente aurorele polare se deplasează, în 24 de ore, pe urmele nopții atîngînd 75 de grade latitudine nordică.

Cine a avut vreodată prilejul să contemple fenomenul luminos din atmosferă a fost cu siguranță surprins de diversitatea formelor pe care le îmbracă aurorele polare: arcuri luminoase, limbi de foc, mînușchiuri de raze, benzi late, coroane, pete etc. Ani de-a rîndul, cercetătorii au căutat explicația acestei variații de forme. Studii multiple i-au condus către ideea că sursa forței electromotrice a curenților din straturile superioare ale atmosferei ar fi norii de corpusculare solare care circulă în cîmpul geomagnetic. Această teorie explică proveniența particularităților structurale ale aurorelor polare.

Zilele trecute, micul grup de geofizicieni sovietici care activează pe promontoriul Schmidt din Ciukotka a trimis la Moscova ultimele pelicule cinematografice din acest sezon. Stațiunea este înzestrată cu aparatură modernă care funcționează fără întrerupere. Obiectivele K.V.N.-urilor — camerele pentru filmarea cerului — sînt în permanență orientate spre aurorele polare. Aparatele funcționează sincron, cu o mare precizie, oferînd cercetătorilor imaginea fenomenului în ansamblu. În sfîrșit, aparate mai noi, cu care stația a fost înzestrată în acest sezon, îngăduie geofizicienilor să înregistreze chiar și particulele ce zboară din Cosmos spre Pămînt.

TEMĂ
DE SEZON

Dizenteria și prevenirea ei

Înainte de descoperirea sulfamidelor și a antibioticelor cu acțiune specifică, dizenteria era cauza principală a diareilor de vară, mai cu seamă la copii. Boala infecțioasă și contagioasă, cu apariție epidemică, dizenteria este o infecție a intestinului gros cu bacili dizenterici, uneori și cu alți germeni. Din intestinul gros al bolnavilor sau purtătorilor de microbi, bacili dizenterici eliminați prin materiile fecale pot contamina alimentele, apa, ajungând în tubul digestiv al persoanelor sănătoase. Ingerarea de apă rece sau de alimente de origine vegetală (legume și zarzavaturi, fructe etc.) insuficient spălate sau fierte favorizează infecția dizenterică. Toxiinfecție digestivă cu manifestări generale, dizenteria se manifestă prin inflamații și ulcerări ale mucoasei intestinului gros, scaune diareice frecvente cu mucozități și sînge, dureri abdominale chinuitoare și prin fenomene de intoxicație generală a organismului. Începutul, de obicei brusc al infecției, tabloul adeseori dramatic al simptomelor descrise mai sus, cu scaunele dizenterice numeroase (uneori pînă la 50 pe zi) și colice abdominale, însoțite de contracturi dureroase ale intestinului, provoacă pe drept cuvînt alarma celor din jurul bolnavului. Nu puține erau cazurile de mortalitate la copii mici (sub doi ani) pe vremea cînd sulfamidele și antibioticele nu fuseseră încă descoperite.

Astăzi, însă, tratamentul dizenteriei nu mai ridică probleme medicinii, iar perioada de vindecare — ca și în cazul altor boli infecto-contagioase — s-a scurtat simțitor. Cîteva zile de repaus la pat, cu un regim alimentar hidric în primele 24 de ore (apă fiartă, ceai de mentă, zeamă de orez, supă de legume sărată și strecurată), administrare de antibiotice (tetraciclină, aureomicină, teramicină, cloramfenicol) și clisme medicamentoase cu nitrofuran, hidrocortizon și vitamina A. după indicațiile medicului, și dizenteria este o boală practic lichidată. Trebuie să se păstreze, însă, un timp oarecare dieta alimentară, îmbogățită treptat prin adăug de făinoase, griș fiert în apă, eventual cu cacao, paste făinoase, fulgi de ovăz, spumă de griș, pine albă prăjită, biscuiți uscați, pireuri de cartofi, mere rase. Numai după normalizarea și dispariția tulburărilor digestive se va trece la o alimentație completă cu carne slabă, fiartă sau friptă la grătar, ouă fierte, brînză de vaci. Vor fi evitate încă multă vreme laptele dulce, dulciurile, grăsimile, conservele, fructele crude.

La copiii mici și la sugari, realimentarea se face după anumite scheme corespunzătoare vârstei, sub strictă supraveghere medicală. Dintre alimentele dietetice, rezultate bune dau cura de mere și supă de morcovi.

Dacă dizenteria nu mai prezintă, deci, astăzi gravitatea de odinioară, nu înseamnă, însă, că nu e nevoie să luăm toate măsurile de prevenire a acestei boli, cu caracter epidemic care apare aproape exclusiv în lunile calde de vară. Germeii eliminați prin scaun pot contamina direct sau indirect apa, alimentele (mai ales cele ce se consumă crude: legume, fructe, salate etc.) și obiectele (veselă, tacîmuri) ducînd astfel la răspîndirea bolii. De aici se poate deduce lesne că apariția și răspîndirea dizenteriei este favorizată de closetele deschise, prost îngrijite, expuse la muște. O bună igienă individuală (spălarea mîinilor, curățirea și tăierea unghiilor etc.), conservarea și prepararea igienică a alimentelor, ferite de muște și căldură, fierberea laptelui (eventual și a apei), buna întreținere a lăzilor de gunoi, ridicarea la timp a resturilor menajere, în fine lupta împotriva muștelor, „cărăușii“ tuturor infecțiilor, cu ajutorul insecticidelor sînt principalele mijloace de prevenire a dizenteriei.

Dr. Anton Samoilov
Specialist epidemiolog

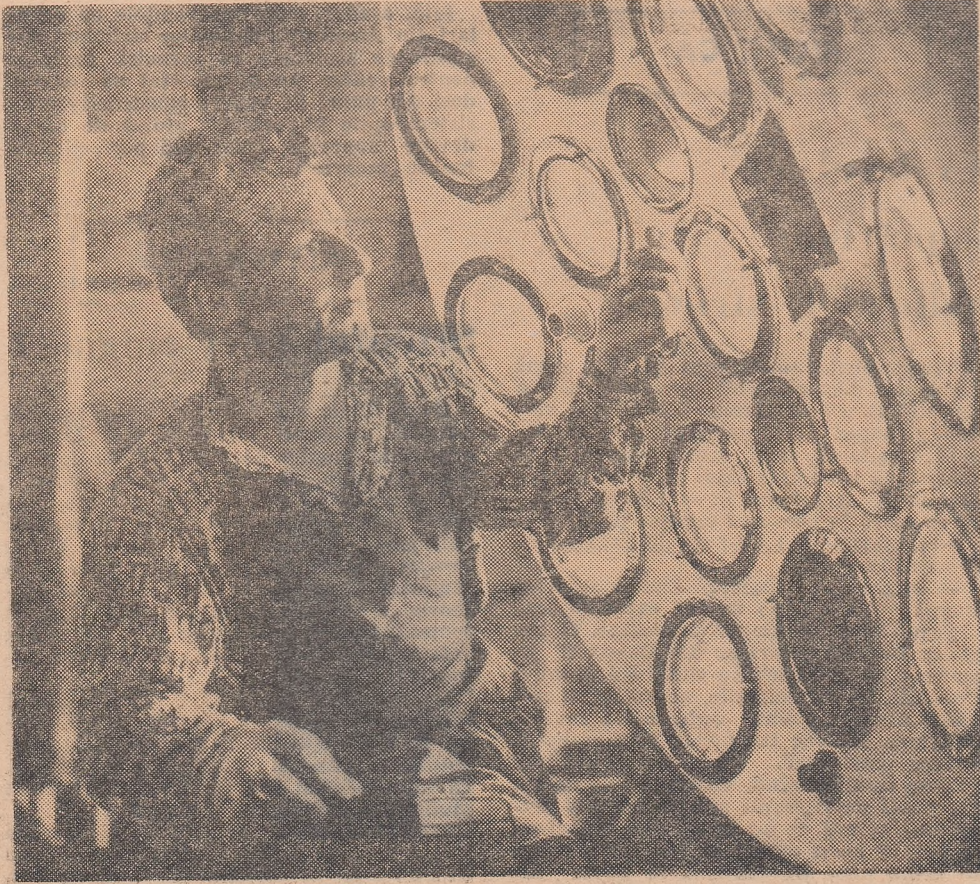
URGENTE MEDICALE

Intoxicația cu ciuperci

Intoxicația cu ciuperci otrăvitoare se însoțește în general de vărsături, diaree, durere de cap, astenie generală și delir, dar aceste simptome variază după tipul ciupercii.

Otrăvirea cu zbircioși se caracterizează printr-un semn special: apariția singelui în urină.

În intoxicațiile cu pălăria șarpelui și muscariță se produc lăcrămări accentuate, salivă abundentă, transpirație exagerată, respirație grea, crampe abdominale

Lămpi-refletoare, prevăzute cu instalații de telefoto și teledirijare și destinate sălilor de operație, realizate de Uzina de aparataj electric medical din Sverdlovsk.

violente, scaune dese și apoase, slăbiciune mare, tendință la somn.

În sfîrșit, intoxicațiile cu burete flocos pătât se produc rapid. După una-două ore de la consumarea ciupercilor, apar vărsături, diaree, stare de beție cu veselie sau stări de furie, uneori adevărate stări de nebulie.

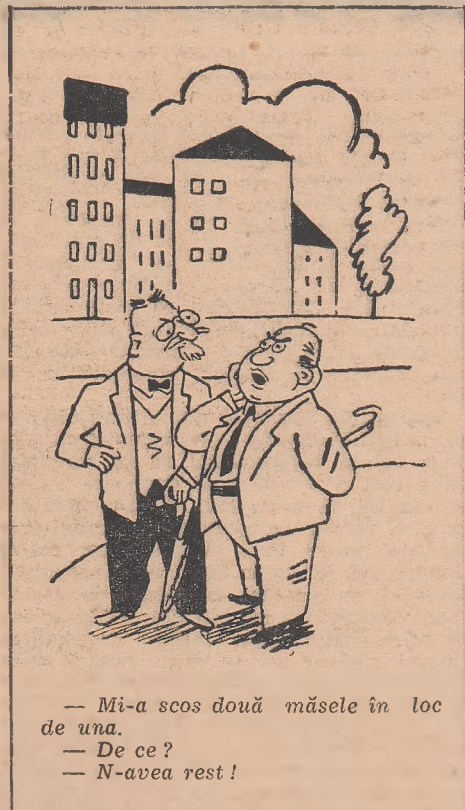
Primul ajutor în orice fel de intoxicație cu ciuperci constă în provocarea vărsăturilor, dacă acestea nu s-au produs de la sine. Apoi se dau bolnavului băuturi sărate și dulci răcite la gheață, în cantități mici și repetate și cafea neagră tare. (Sînt cu desăvîrșire oprite băuturile spirtoase.)

Bolnavul va fi transportat de urgență la spitalul cel mai apropiat, pentru a i se face tratamente speciale după varietatea de ciuperci înghițită.

Cum putem preveni intoxicațiile cu ciuperci? Cunoșcînd în primul rînd semnele ciupercilor otrăvitoare. Caracteristic pentru toate ciupercile otrăvitoare este mai ales piciorul, îngroșat ca un fel de bulb sau prevăzut cu un sac (o valvă).

Ideea că ciupercile ce nu se innegresc la rupere sau care nu innegresc lingurița de argint la fierbere ar fi bune de mîncat este complet eronată.

Dr. E. Borianov

— Mi-a scos două măsele în loc de una.
— De ce?
— N-avea rest!

LA ÎNTREBĂRILE CITITORILOR

De ce cade părul

Numărul firelor de păr de pe cap variază după culoarea lui (aproximativ 150 000 de fire la persoanele blonde și 100 000 la persoanele brunete). În 24 de

ore firul de păr crește cu 4/10 mm iar ajuns la o anumită vechime (3—4 ani) degenerază și cade. În mod obișnuit, la omul tînăr și sănătos cad zilnic circa 50 de fire de păr, care sînt înlocuite de altele noi.

Sub acțiunea anumitor factori, căderea părului se poate intensifica. Așa se întîmplă în unele boli infecțioase (de pildă, tifos exantematic), boli ale glandelor cu secreție internă (hipofiză, suprarenale), boli nervoase sau psihice. Chiar stări de supraîncordare nervoasă, emoții prelungite pot duce la intensificarea căderii părului.

Există apoi o serie de factori locali care duc la căderea părului, dintre care cel mai frecvent este excesul de grăsime, care face ca părul să fie „ca uns“ iar pe pielea capului să se formeze un strat de coji groase (mătreață).

Mai ales în asemenea cauze locale căderea părului poate fi împiedicată printr-o îngrijire corectă a „podoabei capilare“.

Cea dintîi măsură de combatere a căderii părului este asigurarea unei curățenii perfecte a părului și a pielii capului. Dacă părul este uscat e bine să se evite soda și săpunurile alcaline. Părul uscat se spală cel mai bine cu săpun de lanolină. Se vor face, de asemenea, frecții cu o soluție din 1/2 litru apă caldă în care se bat două gălbenușuri de ou. Cu acest amestec se fricționează pielea capului cu vîrfurile strîmte ale unui pămătuf de bărbierit. Apoi, părul se clătește în mai multe ape; la sfîrșit se adaugă puțin oțet.

Părul gras se poate spăla cu orice fel de săpun. Părul foarte gras, care de obicei are și mătreață, se va spăla cu săpun de gudron sau de gudron și sulf. Pentru combaterea mătreații grase sînt indicate loțiunile pe bază de pilocarpină și preparatul medicinal Seboderm.

O cură de vitamine, drojdie de bere luată pe gură și un regim lipsit de condimente, conserve, alcooluri, grăsimi, brînzeturi fermentate sînt indicate pentru toți cei care se plîng de neajunsurile mătreații.

Dr. E. R.

MOZAIC MEDICAL

Străbunica seringii

Invenția medicului francez Seringue... a fost descoperită în niște străvechi morminte venezueliene. După cite se pare, vechii locuitori de pe teritoriul Venezuelei cunoșteau și utilizau în „practica medicală“ binefăcătorul instrument. Străvechiul ustensil medical era astfel alcătuit: canula era constituită din țeava unei pene de pasăre iar pompa era făcută din bășica înotătoare a peștilor mari.

Poșta medicului

A. GH. VOINESCU — com. Lăpușala bucură că ați urmat sfaturile date de noi „poșta“ și v-ați simțit bine în urma lor. Așteptăm să vă revădăm în curînd, din păcat s-au făcut mari progrese în cunoașterea acestei boli; de aceea nici terapia nu este deplin eficientă. Tratamentele care vi s-au indicat trebuie urmate în mod permanent, boala cronică. Mai este de încercat tratamentul chirurgical: așa-numita operație de recalibrare a foselor nazale.

M. ANIȘOARA — Sibiu: Considerăm că rămășița cu o alergie la ruj de buze, lucru care întîmplă de altfel destul de frecvent. Vă recomandăm o cură de vitamina A, cite o fiole 300 000 u de băut dimineața pe nemîncat (lapte) la două săptămîni cite una (toată fiole), asociată cu clorocalcin 50 picături ori pe zi (în apă zaharată). Și mai ales, o pauză de ruj.

ION BOHOC — Huși: N-ați îndeplinit dîziile pentru a vă răspunde prin poșta. Vă comandăm să vă adresați pentru internare la Unitatea „Prof. dr. Gh. Marinescu“ din București.

CERNĂIANU AUREL — Timișoara: Vă mulțumim pentru sugestia și vă promitem să ținem seama de ele în măsura posibilității. În ce privește cele două afecțiuni ale dvs., fiind vorba de boli cronice, tratamentul și mai ales recurența trebuie ținute toată viața. Vă recomandăm citiți cartea „Maladia ulcerosă“ de I. M. Kel apărută în românește, unde la capitolul „Profilaxia și tratamentul maladiilor ulcerose“ veți găsi indicații prețioase.

MARIUS FABIAN — Arad: 1) Nu vă recomandăm un tratament radical pentru duodenal, deoarece este vorba de o maladie cronică, în care toate medicamentele existente au decît o acțiune temporară. Baza rămîndu-se în continuare regimul. S-au făcut studii pe 2 loturi (de citeva sute de bolnavi). Primului lot i s-a aplicat doar regim corespunzător și (nu sînt nici o medicație); celui de al doilea i s-au aplicat medicamentele cele mai repute. Rezultate: În primul lot procentul de vindecări ale pacienților a fost de 90-95 la sută, cu 10-15 sută mai mari decît în lotul al doilea. 2) În prețurile vom publica în curînd un material mai amplu.

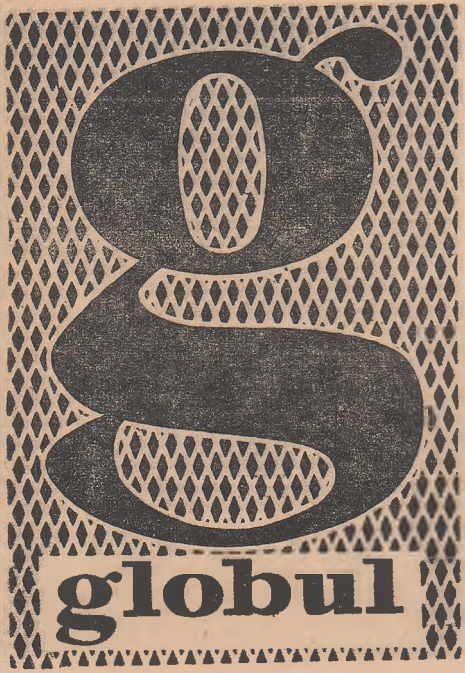
T.T. — Timișoara: 1) Pentru acnee vă recomandăm să cercetați colecția revistei, deoarece este publicat un articol pe această temă într-un număr recent. Vă recomandăm în caz că afecțiunea este rebelă la tratamentele obișnuite (cu medicament) röntgenterapie (doze mici: 20-40 r, 15 zile, circa 4 ședințe). Respectați un regim sărac în grăsimi de origine animală, condimente, pine, alimente indigeste. Adresați-vă specialiștilor pentru combaterea unor eventuale tulburări endocrine, digestive, infecții de fîc etc. 2) Pentru combaterea căderii părului, mai sfaturile publicate în această pagină.

A. L. — Timișoara: 1) Pentru rinita alergică cronică veți găsi răspuns în nr. 30 al revistei noastre. 2) În migrena oftalmică, nu s-au înregistrat progrese terapeutice. S-au recomandat diferite intervenții chirurgicale cu rezultate neferice (de pildă, resecția ganglionului stelat, rezecții de vase etc.).

CORINA CONSTANTINESCU — PITEȘTI: În strabismul convergent (mai ales hipermetrop, ca în cazul fetitei dvs.) corecția întregii viziuni de refracție este indicată cit mai timpuriu. Se asociază exerciții ortoptice (în direcția ochiului fixator prin „astupare“ orizontală, timp de aproximativ 6 luni), atropinizarea ochiului fixator sau a ambilor ochi (mai îndelungat). 2) Numai dacă nu se observă nici o ameliorare se va trece la tratamentul chirurgical, care va fi urmat de un tratament optic și ortoptic la specialist.

N. R.: Răspunsurile la rubrica „Poșta medicului“ se dau în ordinea primirii scrisorilor. În cazuri excepționale, cei care doresc să li se răspundă direct prin poșta noastră sînt rugați să anexeze timbrele pentru francarea adresei de răspuns. Răspunsurile în revistă au însă prioritate asupra celor prin poșta.

**VOLTA
SUPERIOARĂ**

Tribul Bobo

În satele pirjolite de arșiță din Volta Superioară ziua de muncă începe din zori. Când nu ies la munca câmpului, bărbații împânzeșc coșuri, repară colibele sau fac alte munci mai grele pe lângă casă. Iar femeile, după ce-și fac o provizie respectabilă de apă, se apucă să pregătească mîncarea, care e foarte sumară.

Viața țăranilor din Volta Superioară, care și-a dobîndit independența la 5 august 1960, e foarte grea. Soarele torid și pămîntul roșu, care crapă din pricina arșiței, îi obligă să muncească din greu pentru a obține pînă la urmă o recoltă destul de slabă.

În satele din nordul republicii, cuprinse între Jenna, Volta Neagră și orașul Bobo Dioulasso, trăiește tribul bobo, socotit de etnografi unul din cele mai vechi triburi din Volta. Membrii tribului se ocupă cu agricultura și vînatul. Vinează tot ce le cade la îndemînă, fără să aleagă, cu ajutorul unor arme primitive: arcuri cu săgeți, bîte și niște puști lungi cu cremene. Bărbații pleacă la vînațoare însoțiți de niște cîini mari și roșii care, atunci cînd sînt acasă, păzesc satul sau sînt sacrificați cu prilejul unor ceremonii religioase. Fiecare vînațor duce cu el un doveac uscat, scobit înăuntru, umplut cu apă. Vînațorii pornesc de unul singur în căutarea prădeii. Animalele mici, mai puțin primejdioase, sînt ucise abia după ce vînațorul a îndeplinit un ritual de purificare, închinat hățișurilor și animalului. Fiarele sălbatice, însă, sînt vînațate printr-un procedeu mai puțin riscant, dacă n-o cere datina de „salvare” a satului...

Ce este aceasta? Tribul bobo crede că dacă într-un sat sînt mulți bolnavi, dacă mor bătrîni și copii, dacă n-are cine lucra pămîntul iar fetele din împrejurimi refuză să se căsătorească cu tineri bobo, conform unei vechi datini, satul trebuie salvat prin curaj și bărbăție. Drept care, cinci vînațorii pornesc în căutarea primejdiei. Ei trebuie să găsească în hățișurile dese o fiară cu care să lupte și s-o biruie. Abia atunci ia sfîrșit nenorocirea care s-a abătut asupra satului. Vînațorii sînt înarmați numai cu bîte și sulițe și merg pe urmele unei fiare, de obicei panteră, al cărei sălaș l-au descoperit cu cîteva zile înainte.

La un moment dat, la poalele vreunei stînci, se ivește trupul muschiulos al fiarei care, dacă are și pui, e cu atît mai primejdioasă. Așezați în semicerc, vînațorii pornesc la atac. Pantera îi așteaptă, încordată ca un arc. De obicei unul sau doi vînațorii sînt răniți grav, dacă nu chiar uciși. Dar ceilalți izbutesc să dea panterei lovitură de grație. Lovit mortal de o suliță, animalul cade fulgerător în vreo prăpastie. Așa se încheie ritualul de „purificare” care are menirea să salveze satul lovit de năpastă. E o datină străveche practică și astăzi de tribul bobo din Volta Superioară,

K. Ivanov

Membri ai tribului bobo îndreptîndu-se spre bazarul din vecinătatea așezărilor lor.

ANGLIA

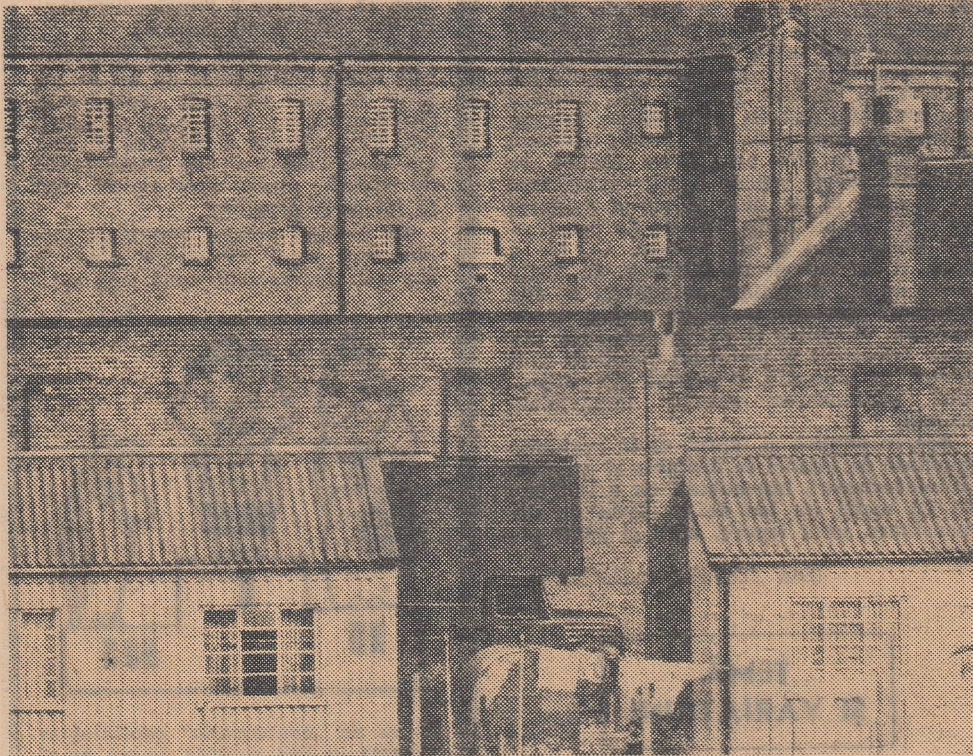
Răpirea hoților

Nu de mult, celebrul cuplu Richard Burton și Elisabeth Taylor, Antoniu și Cleopatra ai cinematografului occidentale, au proiectat turnarea unui film despre „Jaful secolului”, cum a fost numit atacul banditesc din august 1963, cu care prilejul o bandă de hoți îndrăzneți a furat dintr-un tren 2,5 milioane de lire sterline aparținînd trezoreriei britanice. Sumă record care, de altfel, n-a fost găsită decît în parte pînă acum.

Scenariul începuse chiar să fie scris cînd, pe neașteptate, a intervenit Scotland Yardul, care a interzis turnarea filmului, sub cuvînt că „respectivul caz n-a fost încă încheiat”, continuînd să fie încă o problemă de resortul poliției judiciare și nu al artei. Atitudine explicabilă, de altminteri, dacă ne gîndim că agenții Scotland-Yardului n-au izbutit nici pînă acum să descopere autorii furtului, să restituie banii băncii și să-i trimită pe

în centrul capitalei engleze, s-a apropiat un furgon roșu, care de obicei transportă mobilă, urmat de două sau trei turisme înzestrate cu aparate de emisie. La ora 15 și cinci minute, în curtea închisorii au ieșit 14 deținuți, între care și Biggs, supraviețuitor de patru gardieni. Abia începuseră plimbarea cînd deasupra zidului s-au ivit doi inși în salopete albastre.

Aceștia au zvrilit peste zid două scări și au îndreptat asupra gardienilor puști automate. „O. K., băieți — le-a strigat unul din ei — întoarceți-vă cu spatele și nu mișcați!” Biggs și alți trei deținuți au escaladat într-o clipă zidul, au sărit pe acoperișul furgonului și, cu un lift original, au alunecat pe podeaua așternută cu saltele. În numai cîteva secunde și-au schimbat hainele, după care s-au îmbrățișat în celelalte mașini. Operația a durat în total cîteva minute. În urma lor, bandiții n-au lăsat decît un nor gros de praf.

„Furgonul roșu” în fața închisorii

bandiți la închisoare. Cele trei căpetenii: Reynolds, Edwards și White au dispărut misterios din Anglia și nu se știe unde se află. Unii afirmă că i-ar fi zărit în America de Sud, alții că ar locui nestingheriți la Dublin, capitala Irlandei, adică chiar sub nasul poliției. Oricum, nici Scotland-Yardul și nici Interpol-ul (poliția internațională) nu se pot lăuda nici măcar cu faptul că ar fi dat de urma celor trei gangsteri.

Mai mult, a apărut primejdia reală ca și cele cîteva „păsări” care au ajuns îndărătul gratiilor să-și ia zborul, una după alta, din captivitate. În clipa cînd tribul n-avea decât un condamnat la treizeci de ani închisoare, unul din acuzații ieșind din sală, i-a spus soției: „Nu te necăji, draga mea. În cinci ani scăpăm toți”. Și profeția a început să se realizeze. În august 1964 a evadat din închisoarea din Birmingham unul din ei, pe nume Wilson. Evadarea a izbutit, deși Wilson, ca și ceilalți participanți la jaf, erau ținuți sub o supraveghere specială, sub așa numita „securitate maximă”. Dar și bandiții au avut sistemul lor „maxim”, care a deschis lacătele închisorii din Birmingham. Wilson a dispărut fără urmă.

A fost urmat de Ronald Biggs, care-și ispășea, la rîndu-l, o pedeapsă de 30 de ani în închisoarea Wandsworth din Londra. Evadarea lui Biggs a avut loc la 8 iulie a.c. Iată cum descrie Scotland-Yardul această evadare, uluitoare prin insolența și modul ei de organizare.

La 8 iulie, în jurul orei 15, deci în plină zi, de zidul înalt care împrejmuește curtea închisorii Wandsworth, aflată chiar

Scotland-Yardul și-a venit în fire după ce norul de praf s-a risipit. Numai decît s-a dat „alarmă pe scară națională”, au fost blocate toate aeroporturile și porturile. Poliția a început să cutreiere căile ferate și șoselele. După cîva timp au fost descoperite automobilele gangsterilor și faimosul furgon. Înăuntru erau însă numai străie de deținuți și niște arme.

Poliția s-a lămurit asupra împrejurărilor în care a avut loc „răpirea”, dar un lucru nu e totuși limpede: cum au căpătat organizatorii ei informațiile extrem de amănunțite și exacte necesare pentru reușita loviturii? Scotland-Yardul e convins că gangsterii au fost ajutați de cineva „dinăuntru”, care cunoștea perfect programul închisorii. Atacul a fost săvîrșit în ziua cînd funcționarii închisorii primesc salariul. Căsele învecinate, în care locuiesc familiile gardienilor, erau pustii. Bandiții au fost văzuți numai de două persoane: o femeie și un tînăr. Sub amenințarea revolverelor, nici unul din ei n-a crîcnit.

Versiunea că bandiții ar fi observat cu binoculul curtea închisorii de pe acoperișul unei clădiri cu zece etaje din vecinătate, studiind astfel programul zilnic al temniței, nu stă în picioare intrucît Biggs, socotit periculos, era scos la plimbare de fiecare dată la altă oră și cu alt grup de deținuți. De altfel, ceilalți trei evadați n-au avut nimic comun cu atacarea trenului și au fost luați de organizatorii evadării numai spre a deruta poliția.

Acum zărele anunță că poliția ar fi dat de urma unui ins, socotit „creierul” răpirii, un „intelectual” din lumea interlopă a Londrei, cunoscut sub porecla de „Ministrul”. În 1961, „Ministrul” ar fi organizat evadarea a zece deținuți tot din închisoarea Wandsworth. Un funcționar al Scotland-Yardului a declarat că „Ministrul” și banda lui au fost, probabil, mituiți de gangsterii care au jefuit trenul. A fost amintită chiar suma pe care o fixează de obicei „Ministrul” în asemenea ocazii. Unii pretind că ar fi vorba de zece, alții de treizeci de mii de lire sterline de fiecare „cap”, plata fiind făcută după ce „capul” respectiv se află la adăpost sigur. După cum arată în „Sunday Times” Fordham, autorul unei cărți celebre despre „Jaful secolului” — citind informații culese în lumea interlopă a Londrei — mai întîi se proiectase răpirea lui James, un alt bandit implicat în jefuirea trenului, care a refuzat, însă, oferta. Au-

tonobilist pasionat, viața în libertate ar fi ilegală, fără curse automobilistice ar fi fost pentru el o pedeapsă mai grea decît închisoarea.

Oricum, pînă una-alta, poliția continuă să-i caute pe evadați. Scotland-Yardul e ajutat de Sûretê Nationale din Franța. Se crede că fugarii s-au îndreptat spre sudul Franței. Televiziunea a prezentat într-o emisiune specială instrumentele folosite la evadare — scara de frînghie, armele etc. A fost găsit chiar individul care, la cererea unor necunoscuți, a vopsit furgonul în roșu. S-au prezentat și negustorii care au vîndut armele arătate la televiziune. Dar depozitiile lor sînt atît de încercate încît nu pot contribui la dezlegarea misterului.

Ajunși aici am putea pune, deocamdată, punct sau, ca să fim mai prevăzători, punct și virgulă laturii poliștice a evenimentului. Dar aspectul acesta nu epuizează fondul problemei. Atît în coloanele ziarelor, cît și în parlament, au loc discuții aprinse în jurul întrebării: de ce și cum se pot întîmpla asemenea lucruri. Răspunsurile sînt, în general, asemănătoare: bandiții dispun de o sumă enormă de bani cu care pot cumpăra ce le place și mitui pe cine vor. Ziarul „Guardian” a scris, de pildă, într-un editorial că oricît de groase și de înalte ar fi zidurile închisorilor, ele nu pot ține piept lirei sterline. Iar deputatul Lipton a declarat în Camera Comunelor că atît timp cît nu vor fi descoperite în întregime cele două milioane și jumătate de lire sterline se vor găsi mereu inși dispuși să răpească hoți care le pot plăti generos serviciile.

Se mai dau, însă, și alte explicații. Ziarul „Sun” bunăoară, e de părere că bandiții sînt greu de prins din cauză că se bucură de popularitate, dat fiind că în jurul lor s-a creat o aură romantică, care îi prezintă ca pe niște Robin Hood din vremea noastră, tîlhari generoși care-i fură pe bogați în folosul săracilor. Și se prea poate ca și această afirmație să aibă un simbur de adevăr.

Deocamdată, însă, englezii, care se pasionează după pariuri, au inventat un nou mod de a se amuza: încearcă să ghicească care dintre cei șase gangsteri participanți la „Jaful secolului” și aflați încă în închisoare va evada cel dintîi.

M. Sturua

JAPONIA

Vraja Kyoto-ului

Cine vrea să vadă Japonia veche, cu celebrele-i monumente de artă, trebuie să viziteze neapărat Kyoto, splendidul oraș din insula Honshu, așezat în pitoreasca depresiune Iamasiro. Socotit unul dintre cele mai mari orașe din Japonia, vechi centru de artă meșteșugărească, Kyoto a fost întemeiat în anii 792-794 și a rămas pînă în 1868 reședință a împăraților japonezi și, formal, capitala Japoniei.

Dat fiind că industria din Kyoto fabrică și acum produse inofensive ca țesături cu motive artistice, porțelanuri, obiecte lăcuite și de bronz bibelouri de fildeș etc., Kyoto a fost singurul mare oraș din Japonia nebombardat de aviația americană în timpul celui de-al doilea război mondial. În felul acesta s-au păstrat intacte toate monumentele de artă, sumedenia de temple și minăstiri, căci orașul e în același timp și un important centru religios, parcurile umbroase, nenumăratele palate, vile.

Deși Kyoto are aproape o mie cinci sute de temple, se pare că nici unul nu seamănă cu celelalte, fiecare are o notă specifică, originală. De pildă, într-un templu podeaua cîntă și cînd calci pe scîndurile late, lăcuite, auzi o melodie armonioasă și ți se pare că umbli pe un imens xilofon. Se spune, însă, că, la origină, sunetele armonioase erau un fel de sistem de semnalizare, amenajat la cererea guvernatorului local care a înălțat acest templu-palat și care se temea ca de moarte de complotiști, spioni etc.

Kyoto e nespus de frumos seara, cînd e inundat de lumina orbitoare a becurilor multicolore și are, parcă, un aer de basm. Întreg orașul pare cufundat în fundul unei cupe arzînde, cu pereții rețezați brusc, deasupra căreia se află numai cerul spuzit de stele. Bătrînul oraș, al patrulea ca mărime din Japonia după Tokio, Osaka, și Nagoya, este astfel, cu nenumăratele-i monumente arhitectonice și de artă, o adevărată incintă pentru orice vizitator, oricît de pretențios.

V. Iakovlev

— Ce interesante sînt automobilele!

INTRE UTIL ȘI DĂUNĂTOR

Ochelari de soare

Destinația ochelarilor de soare este — sau trebuie să fie — bine cunoscută. Mierea lor este să reducă din luminozitatea excesivă a zilelor de vară care, tocmai pentru că este excesivă, pricinuieste o oboseală a văzului. Mecanismul protector al lentilelor colorate constă în filtrarea cantitativă și calitativă a radiațiilor luminoase, lăsînd să treacă numai cele mai puțin supărătoare, pe care, în plus, le și reduce în intensitate cu circa cincizeci la sută.

Avantajul lentilelor colorate este astfel evident: ele ne ajută, pe deoparte, să prevenim obosirea organelor văzului care, în zilele de vară, sînt supuse unor stimuli puternici și prelungiți iar, pe de altă parte, ne feresc de diminuarea a ceea ce se numește „sensibilitatea de diferențiere”, adică funcțiunea optică de care sînt legate acuitatea vederii, perceperea mișcărilor, distingerea culorilor etc.

De aici, însă, și corolarul că dacă lentilele colorate sînt bune cînd luminozitatea e foarte intensă, ele nu numai că nu favorizează vederea, dar chiar îi dăunează atunci cînd nu mai există excesul de luminozitate. Așa încît e bine să le folosim în spațiile deschise și cînd lumina soarelui e realmente supărătoare; dar e illogic și dăunător să le purtăm în tot cursul zilei, după apusul soarelui ori în spații luminate cu lumină artificială, cum fac unii.

În același timp, cei care au anumite defecte ale văzului nu trebuie să recurgă cu ușurință la lentile colorate, ci numai după ce le adaptează la defectele lor, cu avizul unui medic specialist. Altmînteri, ei contribuie, în mod sigur, la slăbirea unor organe care sînt deja în suferință.

I. Proskurov

ÎN CĂUTAREA EXPLICAȚIEI

De ce pigmeii sînt... pigmei?

Acum mai bine de o sută de ani un geograf afirma că pe glob există ținuturi populate de uriași și altele în care trăiesc pitici. El nu s-a sfiit să-l combată pe Homer care descrie, în Iliada, o luptă dintre pigmeii și cocori, și pe un tovarăș de drum al lui Magellan care a făcut elogiul urechilor imense ale pigmeilor: pe urechea dreaptă pigmeul se poate întinde ca pe un cearsaf iar stînga e liber s-o folosească în chip de plapumă.

Adevărul despre triburile de pitici a fost restabilit abia în secolul trecut, cînd au fost „descoperiți” pigmeii autentici. Atunci s-a constatat că piticii nu erau chiar aiți de pitici: înălțimea medie a bărbaților e de 145 de centimetri, a fe-

meilor de 135—140 de centimetri. Interesant s-a dovedit, însă, faptul că regiunea populată de pigmei încinge ca un briu globul pămîntesc, urmînd zona tropicală a Africii, Filipinelor, Malayeziei, Amazonelor și platoului central al Noii Guinee. Există între ei legături de „rudenie”? Și cum se explică statura lor mică?

Ar trebui stabilite, mai curînd, cauzele... staturii înalte a celorlalți oameni — au declarat primii cercetători ai pigmeilor, căci singura deosebire dintre europeni, negri și mongoli — pe de o parte — și pigmei — pe de altă parte — ar fi faptul că primii au crescut iar ceilalți au rămas mici, ca oamenii primitivi. Se știe, doar, că strămoșul calului, de exemplu, avea dimensiunile unui cîine!

Acestui prim grup de cercetători, i s-au adus cel puțin două obiecții: indivizii mici nu provin neapărat din ascendenți mici; strămoșii noștri, după cum atestă oasele găsite, n-au fost prea mici. Pigmeii au apărut, așadar, în ultimul stadiu de evoluție a omului. Și triburile de pe continente diferite — afirmă antropologii — nu se înrudesc între ele. N-a existat, deci, un popor unic al pigmeilor din care se trag indivizii de azi. A căzut și ipoteza unei substanțe necunoscute, conținută în fructele Africii Centrale și care încetinește creșterea. Au fost înlăturate și alte argumente, rămînînd în picioare unul singur: pigmeii au devenit... pigmei din cauza foametei cronice pe care o suportă de milenii. Foamete, în bogatele păduri tropicale? — vă veți întreba. În pădurile în care e mai mult vînat decît oriunde? Din ceea ce v-ar răspunde la aceste întrebări un vînat pigmeu ați înțelege că: animalul doborît cade adesea într-un păienjenis inaccesibil de liane; uneltele de vînațoare sînt primitive; carnea se alterează foarte repede (frații Livingstone au povestit că în zona fluviului Zambezi au avut, la un prînz, 8 tone de carne — doi hipopotami și un elefant — iar a doua zi au suferit de foame!). La toate astea un om de știință ar adăuga că alimentația pigmeilor e foarte săracă în albumine, vitamine și săruri, plantele din zona inferioară a pădurilor tropicale sînt sărace în clorofilă, frunzișul des împiedică pătrunderea razelor ultraviolete ș.a.m.d.

Așa se explică și faptul că în regiunile populate de pigmei se întîlnesc și animale „miniaturizate”, hipopotami cu o lungime de 1,5 metri (în loc de 4), cerbi de dimensiunea unui iepure, cîini și găini pitice.

(Din „Tehnika-molodioji“)

TEMĂ ȘI VARIAȚIUNI

Se numesc Smith

În urmă cu cîțiva ani în S.U.A. a apărut o carte intitulată „Oameni care se numesc Smith”. Autorul cărții era, desigur, tot un Smith. Reproducem, după revista „Znanie-Sila”, cîteva extrase din volum:

...În orașul Newark judecătoria William Smith a audia pe Robert Smith care depuse plîngere împotriva Anny-ei Smith, sub al cărui automobil nimerise de curînd. Analizînd cazul, judecătoria observă:

...Prea mulți Smith în afacerea asta,

De pe banca juraților îl priveau imperturbabil încă patru Smith.

...Lista de cetățeni americani care au luat parte la cel de-al doilea război mondial cuprinde multe mii

de Smith; dintre aceștia, John Smith sînt în număr de 13.000.

...În fiecare zi în S.U.A. mor 19 oameni cu numele de Smith.

...Muzica imnului S.U.A. a fost compusă de John Stafford Smith.

...La premiera filmului „Americanelor Joe Smith” persoanele cu numele Smith au primit bilete gratuite.

...Colonelul Larry Smith, președintele Organizației cetățenilor americani cu numele Smith, publică în fiecare an o cronică a isprăvilor ieșite din comun săvîrșite de membrii organizației.

...Cuvîntul „telegramă” a fost inventat de Erasmus Smith.

...Persoane cu numele Smith au inven-

tat: revolverul „Smith și Wesson”, mașina de spălat rufe, mașina de scris pentru orbi, mașina pentru curățirea zăpezii de pe liniile ferate și o sumedenie de alte mașini.

...În urmă cu peste 100 de ani un marinar cu numele de Tom Smith a montat patru roți la o mică goeletă și a traversat, purtat de vînt, preria americană.

...În S.U.A. există orașele: Smith, Smithborough, Smithburg, Smithdale, 13 orașe Smithfield, zeci de Smithville și multe alte variațiuni pe tema Smith.

V. Stepanov

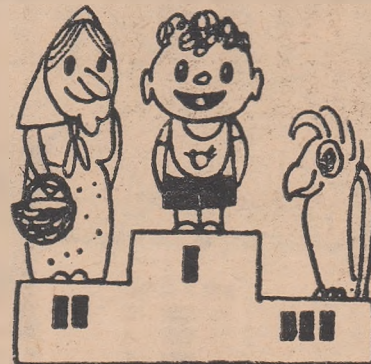
STATISTICI

Copii, femeii și papagali

Înainte de a desemna pe cel în drept să poarte titlul de „Cea mai vorbărează ființă din lume” trebuiau selecționați candidații. Ceea ce s-a și făcut, de altfel, fără dificultăți deosebite, căci era limpede, de la bun început, că la competiție urmau să ia parte o femeie cîcîlitoare, un copil și un papagal.

Și iată rezultatul, după migăloasele studii întreprinse de un cercetător suedez: cea mai vorbărează ființă din lume e un copil de patru ani. Cercetătorul a calculat că micul recordman rostește zilnic 12.000 de cuvinte, dintre care numai 920 le folosește conștient.

Cu prilejul acestui studiu au fost observați copii în vîrstă pînă la 6½ ani. Constatările sînt cam așa:

la un an „conversația” copilului se rezumă la trei cuvinte, la un an și jumătate el poate să combine 26 de cuvinte, ajungînd, la vîrsta de 4 ani, să-i amestece pe cei din jur cu 920 de cuvinte. În perioada 4—4½ ani bagajul de cuvinte crește de la 920 la 1.240, iar la 6½ ani copiii jonglează cu 2.000 de cuvinte, deși cunosc semnificația a încă 6.000. De notat că e vorba de copii pur și simplu, indiferent de sex. Ce se întîmplă după faza copilăriei, o știe fiecare.

(După „Nedelea“)

DE PRETUTINDENI

Hai noroci!

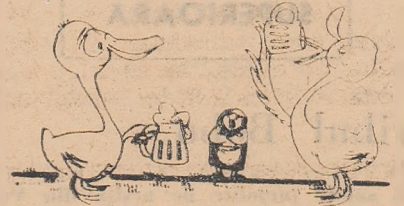
Hangiul James Hollis din Muston (Anglia) are de gase ani niște clienți neobișnuiți. Două giște dintr-o gospodărie învecinată se înființează zilnic în curtea lui și

Într-adevăr, o familie neobișnuită. Căpșaua Mușka, depozitată de cei doi pui ai ei, a adoptat doi pisoi abandonți pe care i-a crescut și i-a hrănit cu o mișcătoare dragoste de mamă.

nu pleacă pînă ce nu le servește rația de bere. După calculele lui, cei doi „alcoolicii”, care nu mai mîncă iarbă, au con-

sumat vreo 600 litri de bere. O surpriză, însă, mai bine decît unii din clienții „mei”, a declarat Hollis.

Politețea cobailor

De un an și jumătate elevul Johnny Scoville din Evarts (statul Kentucky, S.U.A.) studiază „limbajul” cobailor. El pretinde că a recunoscut pînă acum cu certitudine unsprezece „cuvinte”, printre care se găsesc sunetele emise pentru foamă, împerechere, supărare, satisfacție, luptă, sunetul pe care-l scoate femela cînd e gata să nască și cel cu care-și cheamă puii la supt.

Scoville a înregistrat sunetele pe bandă de magnetofon și pe un oscilograf. După el cobaii sînt animale prin excelență amabile, căci pentru hrană mulțumesc altfel decît atunci cînd sînt scîrpiți.

Automatele credule

Tehnica poate înlocui munca omului, dar nu e capabilă să-l înșelă. În S.U.A., la pasajele de nivel unde se percepe o taxă de folosință, locul salariaților a fost luat de mult timp de mașini automate. Acum s-a dovedit, însă, că taxatorii automat este prea

credul. O dată cu un „mulțumesc” care e înscris cu litere luminoase, el emite o chitanță nu numai pentru monedele ce au curs, dar și pentru diverse obiecte ca: șaibe, inele, fragmente de cuișe și burghie. Pentru a pune capăt acestei situații, poliția a introdus o inovație nemaipomenită: în automate vor șede pe viitor salariați vigilenți care vor prinde coșcarii asupra faptului.

CONSUMAȚI

DROJDIA FORTIFIANTĂ

Drojdia fortifiantă are importante calități nutritive prin conținutul mare de vitamine și în special vitaminele grupei B, în care este foarte bogată, și este bine tolerată ca supliment în alimentația omului.

Drojdia fortifiantă este indicată în special pentru persoanele care folosesc în alimentația zilnică un regim dietetic care, deși asigură principiile nutritive, nu reușește — în majoritatea cazurilor — să asigure necesarul de vitamine de care organismul are nevoie.

Un supliment de 10—15 g zilnic completează deficiențele vitaminice ale dietelor sărace.

În diabet se recomandă 10—15 g pe zi, iar în stări carentiale de nutriție, stări astenice și în toate cazurile în care se administrează antibiotice, doza de drojdie fortifiantă este de cca. 10 g zilnic și poate ajunge chiar la 50 g pe zi dacă organismul suportă bine.

Drojdia fortifiantă se administrează concomitent cu cele două mese principale ale zilei (prânz și seara), pe stomacul plin, fie uscată, în reprize mici, antrenată cu apă, fie dizolvată în prealabil în puțină apă.

UNIFORME ȘCOLARE

*pentru băieți și fete
sortimente noi*

FRUMOASE

PRACTICE

REZISTENTE

S-au pus în vânzare cu începere de la 15 iulie a. c.
în întreaga țară

CONFECȚII PENTRU LITORAL

Slipuri

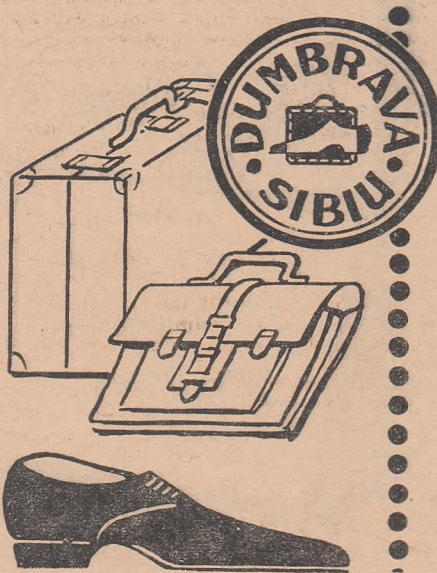
Compleuri de plajă

Rochii de plajă

Costume de baie

Jachete cu pantalon lung

În magazinele de specialitate din Capitală, din țară și de pe litoral, găsiți un sortiment variat de confecții pentru plajă

CEREȚI

ÎNCĂLȚĂMINTEA
ȘI ARTICOLELE DE
MAROCHINERIE

DUMBRAVA

produse de
întreprinderea

13 DECEMBRIE - SIBIU

Cooperativa

ELECTRO-BOBINAJUL

București, str. Ghiociei nr. 20, raionul 1 Mai

— Telefon 11.46.80, 11.46.88, 12.35.94 —

fabrică și livrează, fără repartiție,

următoarele produse electrotehnice:

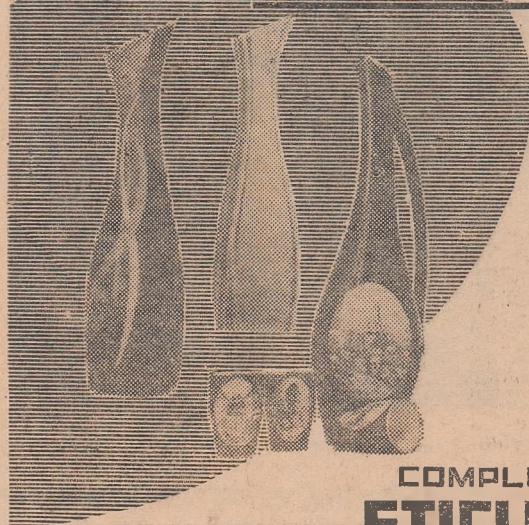
- electromotoare monofazice și trifazice până la 0,55 kW
- electromotoare 120 V și 220 V, 70 W pentru mașini de cusut
- polizoare monofazice și trifazice cu două capete
- ventilatoare axiale 120 V și 220 V, diametrul paletelor 300 mm.
- transformatori până la 50 KVA
- transformatori pentru reclame luminoase cu neon
- balasturi de 40 W, 250 W și 400 W-220 V.
- injectoare monofazice și trifazice pentru combustibil lichid
- corpuri de iluminat pentru tuburi fluorescente, becuri cu mercur etc., de toate tipurile, etanșe, neetanșe etc. — pentru iluminatul public, iluminatul încăperilor de lucru etc.
- sonerii polarizate de alarmă (tip P.C. 7) 220 V.c.a.
- releu de tensiune accidentală pentru prevenirea accidentelor electrice la mașini-unelte.
- regulator de tensiune 24 V—30 W și 1200 W
- electromagnet avans rapid 25 kg, 30 mm cursa
- declanșator final basculant 6 A, 500 V.
- întrerupător comandă distanță.
- ciocane electrice pentru lipit, 120 V și 220 V, 80 W
- rezistențe pentru ciocane de lipit (120 V și 220 V 80 W — piese de schimb).
- hupe de semnalizare.
- plăci și perii din cărbune și bronz grafitat
- antene de cameră
- bobine audion.
- condensatori variabili

★ În atelier specializat se rebobinează, transformă și verifică electromotoare, alternatoare, transformatori, aparataj auto, dinamuri, releu, reostate de pornire și excitație, automate de protecție etc.

★ În atelierul de turnătorie se execută lucrări de turnătorie din aluminiu și bronz.

★ În atelierul de reizolări se reizolează conductori electrici cu bumbac.

CADOURI

PLĂCUTE
UTILE
IEFTINE

SERVICII DE MASĂ,
LICHID, CAFEA ETC.
VASE DE FLORI ȘI
BIBELOURI

PRODUSE DE
COMPLEXUL INDUSTRIAL DE
STICLA ȘI FAIANȚA
SIGHIȘOARA

Creierul meu electronic

Nu-i de fel ușor să construiești un creier electronic, fie el și ultraminiatural, pentru uz casnic. Dar n-am avut încotro: modelele existente erau prea mari pentru o locuință ca a noastră. În plus, unul fost radioamator nici nu-i șade bine să cumpere asemenea mecanisme de gata. Așa că m-am apucat de treabă cu maximum de energie și, vă mărturisesc fără intenția de a mă lauda, am dus-o la bun sfârșit.

Ca înfățișare creierul electronic nu era cine știe ce: l-am asamblat dintr-un aspirator de praf vechi și dintr-o mașină de cusut și mai veche. I-am adăugat și două baterii de lanternă și mecanismul electronic a început să funcționeze ireproșabil. La urma urmei, pentru un creier artificial în primul rînd asta contează.

Înainte vreme aveam discuții interminabile, dacă să mergem la cinema sau să rămînem la televizor. Acum puteam să cerem sfatul creierului electronic. Îi spuneam numele filmului și al regizorului emisiunii și el ne răspundea, cu un glas hodoroșit, cam în felul următor: „Măi-binc-jucați-popa-prostul”. Sau: „Duceți-vă la culcare”.

Cînd ne gîndeam să invităm pe cineva creierul electronic nu ne respingea propunerile. Obişnuia, însă, să comenteze fiecare nume rostot: „Straș-nic-pa-la-vragiu!”. Sau: „Un-al-co-o-lic-in-ră-it!”. Sau: „A-re-să-vă-birfeas-că!”

Intenționînd să-mi cumpăr un automobil, am comunicat creierului electronic marca, prețul, numărul lunilor pe care le voi avea de așteptat și suma de bani pe care va trebui s-o depun lunar. Drept răspuns în creier se auzi un trosnet sec. Am crezut că s-a defectat un circuit, cînd colo și el crezuse despre mine ceva similar. Oarecum rușinat, am aminat achiziționarea automobilului.

Cam pe atunci am cunoscut-o pe o oarecare Loli, posesoarea — după aprecierea mea — a celor mai frumoase picioare din lume. Mi-a arătat o afecțiune atît de caldă încît nu m-am îndoit nici o clipă de sinceritatea ei și mi-am consultat (în taină) creierul electronic, numai și numai din obișnuință. Lucid și rece, el a început să-mi înșire cele trebuincioase pentru prima întîlnire: un argument convingător servit soției pentru a-mi asigura o seară liberă; o sumă respectabilă pentru cina de la restaurant (plus bacșișurile); un taxi pentru a transporta acasă pe posesoarea superbelor picioare; și, în sfîrșit, o rețetă pentru îndepărtarea urmelor de roșu de buze de pe cămașă...

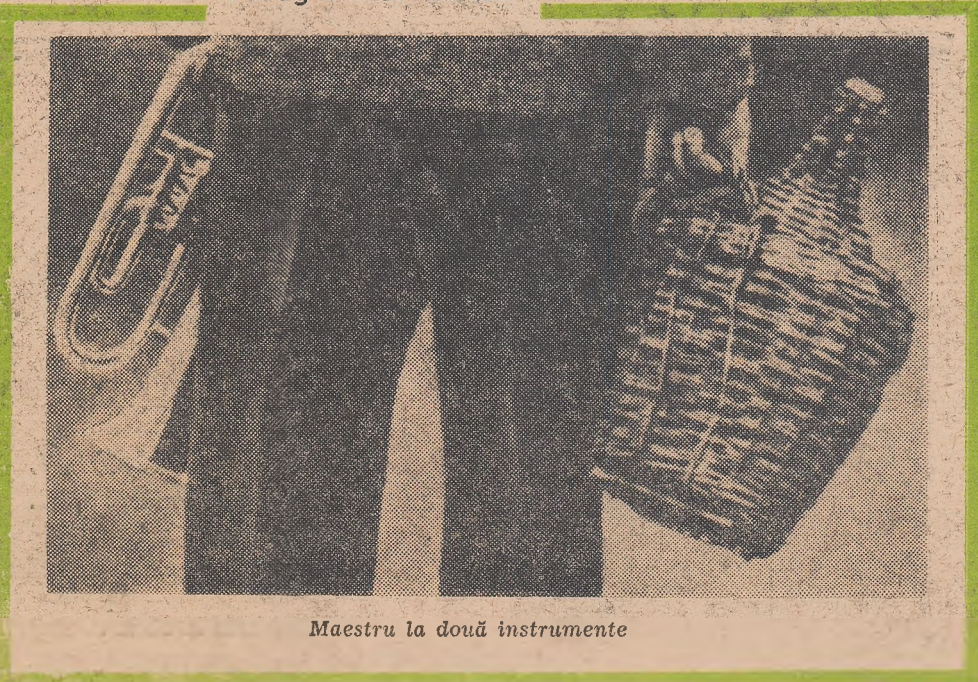
Restul nu l-am mai auzit. I-am telefonat lui Loli și i-am spus că, din păcate, voi fi ocupat, deoarece plec într-o călătorie în jurul lumii. Ea mi-a închis telefonul fără o vorbă.

Printre prieteni și cunoștințe, rude și dușmani s-a răspîndit, treptat, zvonul că sînt în posesia unui creier electronic. Curînd am fost pur și simplu luat cu asalt: creierului electronic i se cereau fel de fel de sfaturi.

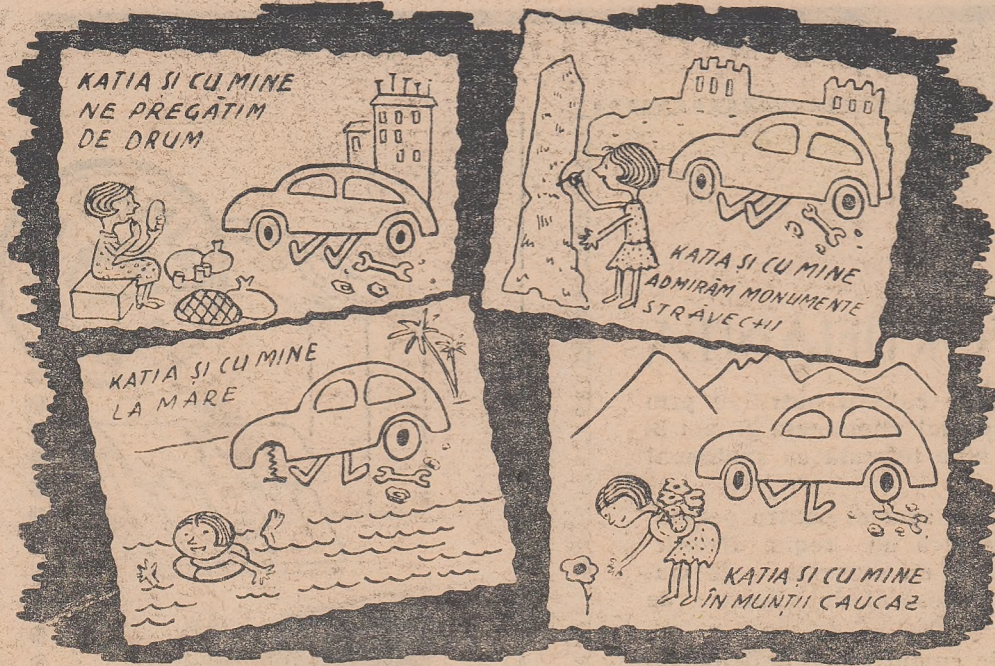
Sînt din fire optimist, dar am fost îngrozit de ce mi-au auzit urechile. De fapt chiar și creierul electronic și-a manifestat dezaprobarea prin gemete, pocnete, trosnete și șuierături. În schimb, prietenii și cunoștințele mele se simțeau în al șaptelea cer și erau convinși că ascultînd de sfaturile creierului electronic vor putea să-și realizeze cele mai îndrăznețe visuri.

Nu mi-a fost de loc greu să pun capăt acestei dezlănțuirii de pasiuni omenești. Am slăbit cîteva șuruburi, am mesterit ceva cu o agrafă de a nevetei mele și, montînd o baterie în plus, am desființat riguroasa simetrie a sistemului. Curînd după aceea scriitorul X s-a interesat dacă noul lui roman, ținînd seama de conținut

Fotografiile se amuză

Maestru la două instrumente

Din albumul unui automobilist

și de formă, va fi distins cu premiul cel mai înalt. Creierul electronic a rostot un „da” infundat, dar plin de entuziasm. După cum s-a dovedit mai tîrziu, romanul n-a avut parte nu numai de premiu, dar nici de cititori. Eșecuri similare au suferit și ceilalți clienți ai creierului electronic.

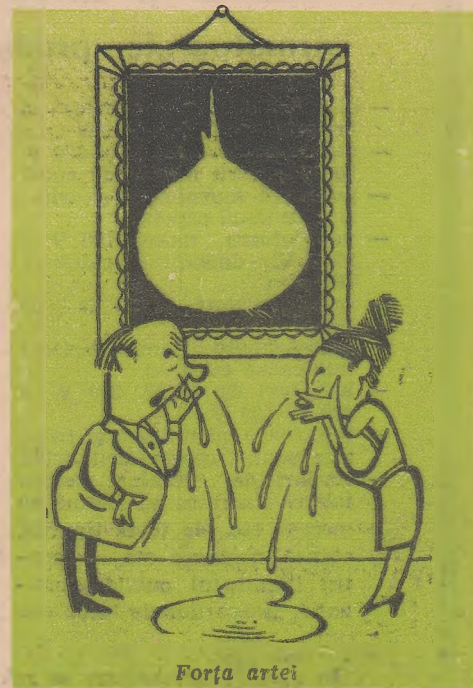
„Chiar și cel mai iscusit radiotehnician e supus greșelilor. Cînd, din cea mai pură curiozitate, mi-am întrebant din nou creierul dacă merită să mă întîlnesc cu Loli, el mi-a răspuns binevoitor: „Bineînțeles!”

I-am urmat sfatul. Nevastă-mea a aflat totul. Am fost nevoit să dau vina pe creierul electronic.

Nevastă-mea, furioasă, l-a prefăcut în țandări.

Iar acum, pentru a mă descurca în povestea asta neplăcută, mă văd silit să gîndesc cu propriul meu creier.

(Din „Krokodil”)

Forța artei

Copiii precoci

Copiii erau de la grădinița „Viitorul fericit”. I-am văzut așteptînd, cuminți și gravi, la ușa Casei de economii.

Redactorul în rai

Un redactor-șef a murit și a ajuns rai. Acolo i s-a dat aceeași ocupație ca pe pămînt: să editeze un ziar.

Primul număr a ieșit foarte nostim: a ticolul de fond era scris de Homer, sch de Boccaccio. Mozart făcea critica muzicală. Victor Hugo trimisese poezii.

Redactorul era cum nu se poate mulțumit. A doua zi, însă, își nota jurnalul său intim.

„Neplăceri. Homer a predat 400 de rînduri. Mult prea mult. Cînd am vrut să din ele, s-a infuriat și m-a amenințat că să ceară un arbitraj”.

Peste alte două zile: „Mozart s-a exprimat nefavorabil despre cîntăreața B. Nu știu ce să fac — să drumul articolului sau nu? I-am cerut înlocuiesc expresia „total lipsită de lent” prin „exceptional de inzeștrată”, dar s-a împotrivit afirmînd că asta ar schimbi complet sensul. Mă întreb cum s-o scot capăt”.

Ziua următoare: „Victor Hugo a trimis un fleac oarecum re. Proștii și snobii au să spună, însă, sigur, că-i genial. După părerea mea nu face doi bani. Din păcate trebuie să-l public, totuși, pentru că autorul e prea cunoscut”.

Redactorul-șef se enervă, suferi cumplite năduși și... se trezi. Ce fericire! Totul n fusese decît un vis. Avea numai colaboratori modești și ascultători și-și putea pu blîca ziarul fără neplăceri!!!

M. L.

Fără cuvinte

În trecut

Cel care știe să vorbească fără să știe să asculte îndeplinește funcțiile umane numai pe jumătate.

— De ce-mi aduci atîtea laude? Doar n-am murit!

Avea o sumedenie de lipsuri, dar nu era dispus să le recunoască decît pe cele materiale.

Acele ceasornicului alergau cu o viteză de 61 de minute pe oră.

Calificarea de sufleur a căpătat-o în școala medie.

Femeia care are o oglindă nu se sperie de singurătate.

S-a plictisit să birfească mereu aceeași vecini și a hotărît să facă schimb de locuință.

Greșelile trecutului pot fi reparate numai printr-un volum de „Memorii”.

Au apucat să-i felicite pe tinerii căsătoriți înainte ca ei să divorțeze.

Toți știau ce va spune. Ar fi dorit, însă, să știe ce gîndește.

Dacă oamenii s-ar fi purtat cu dumnezeu așa cum el se poartă cu oamenii, pe pămînt ar fi domnit ateismul.

„Viața e plină de surprize...”, gîndi Lupul prăbușindu-se într-o groapă, „dar nu întotdeauna neplăcute”, adăugă el zărînd acolo un berbec.

Scrisorile virite în sticlă și aruncate în mare împărtășesc soarta glumelor mele: rareori ajung la destinație.

L. Fedosenko

